

Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελλάδα

Δρ. Αντώνιος Λιανός

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΖ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- Ενότητα 1: Συμφωνία Σύνδεσης & Συνθήκη Ένταξης
- Ενότητα 2: Ελληνική Πολιτική στην ΕΟΚ και στην ΟΝΕ
- Ενότητα 3: Εξευρωπαϊσμός Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής
- Ενότητα 4: Ελληνική Δημόσια Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ένωση
- Ενότητα 5: Οικονομική κρίση και Ελλάδα
- Ενότητα 6: Προοπτικές Ευρωπαϊκής Πολιτικής της Ελλάδας στο Νέο Διεθνές Περιβάλλον

Μέρος 1ο

Συμφωνία Σύνδεσης και Συνθήκη Ένταξης

Εισαγωγικά στοιχεία

Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ)

- **Στόχοι**
 1. Εκτόνωση των εντάσεων μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
 2. Δημιουργία αλληλεξαρτήσεων στον κλάδο του άνθρακα και του χάλυβα
- **Μορφή:** Οικονομική
- **Μέλη:** Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες
- **Υπογραφή:** 18 Απριλίου 1951
- **Έναρξη ισχύος:** 23 Ιουλίου 1952
- **Λήξη ισχύος:** 23 Ιουλίου 2002

Εισαγωγικά στοιχεία

Συνθήκες της Ρώμης (ΕΟΚ-ΕΚΑΕ ή ΕΥΡΑΤΟΜ)

- **Στόχοι**

1. Επέκταση Οικονομικής Συνεργασίας σε άλλους τομείς- ατομική ενέργεια (ΕΚΑΕ)
2. Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, και υπηρεσιών μεταξύ των συνόρων των κρατών μελών

- **Μορφή:** Κυρίως Οικονομική

- **Μέλη:** Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες

- **Υπογραφή:** 25 Μαρτίου 1957

- **Έναρξη ισχύος:** 1η Ιανουαρίου 1958

- **Διάρκεια:** Απεριόριστη

Ελλάδα και ΕΟΚ

1959: υποβολή αιτήματος σύνδεσης με ΕΟΚ

1961: υπογραφή Συμφωνίας Σύνδεσης

1967-1974: το «πάγωμα» της συμφωνίας λόγω δικτατορίας

1975: υποβολή αιτήματος πλήρους ένταξης

1979: υπογραφή Συνθήκης Προσχώρησης

Ελλάδα και ΕΟΚ

Αίτημα σύνδεσης V/S αίτημα πλήρους ένταξης

Ομαλή και σταδιακή είσοδος στο δυτικοευρωπαϊκό σύστημα, λόγω:

- Περιορισμένων οικονομικών δυνατοτήτων για άμεση διεκδίκηση θέσης στον διεθνή ανταγωνιστικό στίβο
- Ανεπαρκών βιομηχανικών δομών
- Περιορισμένων εξαγωγών
- Τεχνολογικής υστέρησης
- Περιορισμένων παραγωγικών δυνατοτήτων

Ελλάδα και ΕΟΚ

1959

8 Ιουνίου: υποβολή αιτήματος σύνδεσης

25 Ιουλίου: αποδοχή αιτήματος από Υπουργούς Εξωτερικών Ιδρυτικών Μελών

Σεπτέμβριος: έναρξη πρώτης φάσης συνομιλιών

- ✓ Συστάσεις για όρους ελληνικής Συνδέσεως
- ✓ Προβλήματα και προτάσεις Ελλάδας για δημιουργία τελωνειακής ένωσης με ΕΟΚ

Νοέμβριος: έναρξη δεύτερης φάσης συνομιλιών

- ✓ εμπεριστατωμένη εξέταση επιμέρους προβλημάτων

Ελλάδα και ΕΟΚ

1959- Δεύτερη φάση συνομιλιών

Κοινό Ζητούμενο: εξασφάλιση κεφαλαίων για διεύρυνση παραγωγικής ανάπτυξης.

Η ελληνική αντιπροσωπεία επικεντρώθηκε :

- ✓ στο καθεστώς των αγροτικών προϊόντων
- ✓ στις δασμολογικές μειώσεις σε συνδυασμό με την προστασία της ελληνικής βιομηχανικής και βιοτεχνικής παραγωγής
- ✓ στην οργάνωση των χρηματοδοτήσεων
- ✓ στην προνομιακή μεταχείριση των κύριων εξαγωγικών προϊόντων της (σταφίδα, καπνός κ.ά.)
- ✓ στην αναπροσαρμογή του κοινού δασμολογίου

Κοινοτική αντιπροσωπεία:

Αρχική άρνηση προστασίας γεωργικών προϊόντων

9 Ιουλίου 1961: υπογραφή οριστικής Συμφωνίας Σύνδεσης, υπό τη μορφή τελωνειακής ένωσης, με πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου 22 ετών (επικύρωση: 28 Φεβρουαρίου 1962)

Ελλάδα και ΕΟΚ- Συμφωνία Σύνδεσης

- Η συμφωνία δεν αποσκοπούσε στη δημιουργία οικονομικής κοινότητας
- Ασάφεια στο νομικό καθεστώς που διέπει τις σχέσεις των δύο μερών
- Αποκλεισμός της Ελλάδας από τη συμμετοχή της στα περισσότερα θεσμικά όργανα της Κοινότητας
- Μεταβατική περίοδος 22 ετών για την κατάργηση εισαγωγικών δασμών και περιοριστικών μέτρων στην ελεύθερη κυκλοφορία των βιομηχανικών προϊόντων των χωρών της Κοινότητας.
- Πρόβλεψη για κατάργηση δασμών και άλλων περιορισμών εντός 12 ετών εκ μέρους της ΕΟΚ
- Πρόβλεψη διαδικασίας εναρμόνισης της αγροτικής πολιτικής της Ελλάδος με την ΕΟΚ:
 - προοδευτική υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου
 - ελεύθερη διακίνηση ατόμων, υπηρεσιών και κεφαλαίου
 - χρηματοδότηση της χώρας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ)

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Τελωνειακή Ένωση

- Θέσπιση κοινού δασμολογίου
- Επέκταση ελεύθερης διακίνησης των προϊόντων εντός της Κοινότητας
- Σταδιακή κατάργηση εμποδίων κυκλοφορίας των προϊόντων μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών
- Εξασφάλιση ειδικών ρυθμίσεων για κρίσιμα προϊόντα (καπνός- σταφίδα)
- Μεταβατική περίοδος εντός της οποίας, η Ελλάδα έπρεπε να:
 - ✓ μειώσει δασμούς και ποσοστώσεις βραδύτερα από το ρυθμό δασμολογικών μειώσεων των έξι χωρών
 - ✓ εναρμονίσει την οικονομική πολιτικής της, σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας Σύνδεσης.

Τελικός στόχος: Πλήρης ένταξη της χώρας στην Κοινότητα

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)

Σκοπός: η δημιουργία ενιαίας αγοράς και συνδυασμός ενός ισχυρού προστατευτισμού με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς.

Στόχοι

- αύξηση παραγωγικότητας
- εξασφάλιση “δίκαιου βιοτικού επιπέδου” για τον αγροτικό πληθυσμό,
- σταθεροποίηση αγορών
- εγγύηση κανονικού εφοδιασμού του πληθυσμού με γεωργικά προϊόντα
- διασφάλιση “λογικών” τιμών για τους καταναλωτές

Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων για τη Γεωργία (FEOGA) με χρήματα Κοινοτικού προϋπολογισμού

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και Ελλάδα

- Επέκταση τελωνειακής ένωσης και στα γεωργικά προϊόντα
- Προοδευτική εναρμόνιση αγροτικής πολιτικής Ελλάδας και Κοινότητας
- Υιοθέτηση διαρθρωτικών μηχανισμών για την αύξηση της ελληνικής αγροτικής παραγωγικότητας
- Ειδικό καθεστώς μεταχείρισης στα ελληνικά προϊόντα

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και Ελλάδα

- Αδυναμίες ελληνικής γεωργίας
- έλλειψη τεχνολογικών και βιομηχανικών δομών
- αντιθέσεις μεταξύ μεγάλων και μικρών αγροτικών εκμεταλλεύσεων

προβλήματα εφαρμογής

Ευνοϊκό καθεστώς σε συγκεκριμένα ελληνικά γεωργικά προϊόντα/ παραχώρηση πλεονεκτημάτων από Ελλάδα σε σειρά προϊόντων που ενδιέφεραν την ΕΟΚ (γάλα, κρέας, λάδι)

Αδυναμία επίτευξης πλήρους εναρμόνισης- επιπτώσεις στην εφαρμογή της Συμφωνίας σε βάρος της Ελλάδας

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Διακίνηση Ατόμων, Αγαθών και Υπηρεσιών

- Μέχρι το 1967, η Ελλάδα δεν υπέβαλε αίτημα για εφαρμογή των σχετικών άρθρων
- Η Κοινότητα δεν επιλήφθηκε του θέματος
- Ρύθμιση σχετικών προβλημάτων μέσω διμερών συμφωνιών

- Απουσία σχετικής ρύθμισης
- Διαφοροποίηση καθεστώτος Ελλήνων εργαζομένων από τη μια χώρα στην άλλη

Συμφωνία Σύνδεσης- Ειδικά θέματα

Εξωτερικό Δάνειο – Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο

- ✓ 125 εκατομμύρια δολάρια
- ✓ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ)
- ✓ Αξιοποίηση κατά την πρώτη πενταετία για τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων
- ✓ Προτεραιότητα: οδικά, ενεργειακά και εγγειοβελτιωτικά προγράμματα (δυνατότητα επιδότησης επιτοκίου για τα 2/3 του συνολικού τους κόστους)

Συμφωνία Σύνδεσης- Υλοποίηση

Οφέλη

- Αύξηση ΑΕΠ (μέση ετήσια αύξηση 6%)
- Επίτευξη νομισματικής ισορροπίας
- Σταθερή αυξητική τάση βιομηχανικής παραγωγής/ επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου
- Ανάπτυξη βιομηχανίας/προώθηση εξαγωγών (μεταλλουργία χάλυβα, σιδήρου, αλουμινίου και νικελίου)
- Αξιοποίηση δανείων για εκσυγχρονισμό συγκοινωνιακού δικτύου/ αξιοποίηση ενεργειακών πόρων
- Κάλυψη ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου από γεωργικές εξαγωγές

Συμφωνία Σύνδεσης- Υλοποίηση

Προβλήματα

- Αύξηση ελλείμματος εμπορικού ισοζυγίου
- Διαρθρωτικά προβλήματα γεωργίας και τις αδυναμίες που χαρακτηρίζουν τη μεσογειακού τύπου γεωργία της Ελλάδος

Προσπάθεια εφαρμογής ειδικών προγραμμάτων συνεργασίας και ανάπτυξης

Αδυναμία πλήρους εναρμόνισης

Συμφωνία Σύνδεσης- Το πάγωμα της Δικτατορίας

26 Απριλίου 1967: η Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης απαιτεί την ταχεία επαναφορά της δημοκρατίας

23 Ιουνίου 1967: η Συνέλευση υιοθετεί το ψήφισμα 346 για την παραπομπή της «ελληνικής υπόθεσης» στην Επιτροπή

20 Σεπτεμβρίου 1967

- οι κυβερνήσεις της Δανίας, Νορβηγίας και Σουηδίας υπέβαλαν προσφυγές εναντίον της Ελλάδας για παραβίαση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)
- Διακοπή των Χρηματοδοτήσεων ΕΟΚ

12 Δεκεμβρίου 1969: Αποχώρηση Ελλάδας από Συμβούλιο της Ευρώπης

Ο δρόμος προς την ένταξη

Αποκατάσταση Δημοκρατίας

- Ψήφιση συντάγματος 1975
 - Θέσπιση ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών
 - Ενίσχυση ρόλου ΠτΔ
- Νομιμοποίηση ΚΚΕ
- Απόλυση πολιτικών κρατούμενων
- Ενίσχυση ελευθεροτυπίας/ συνδικαλισμού
- «Αποχουντοποίηση» Ενόπλων Δυνάμεων και δημόσιων φορέων

Αίτηση πλήρους ένταξης: 12 Ιουνίου 1975

Συνθήκη Προσχώρησης: 28 Μαΐου 1979 (ένταξη: 1^η Ιανουαρίου 1981)

Ο δρόμος προς την ένταξη

Αναμενόμενα οφέλη

- Πλαίσιο για την εδραίωση δημοκρατικού πολιτικού συστήματος και δημοκρατικών θεσμών
- Ενίσχυση θέσης της χώρας στο περιφερειακό και διεθνές σύστημα
- Παράγοντας ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας

Μέρος 2ο

Ελληνική Πολιτική στην ΕΟΚ και στην ΟΝΕ

Οι Κοινοτικοί Πόροι ως αναπτυξιακά χρηματοδοτικά εργαλεία

Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή

- Μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών και την αντιμετώπιση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων (Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη)
- Η Συνθήκη της Λισαβόνας προσθέτει την εδαφική διάσταση στη συνοχή

Κοινοτικοί πόροι

- επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν οργανωμένα τις περιφερειακές ανισότητες και να λειτουργήσουν ως αναπτυξιακά εργαλεία για συγκεκριμένες περιφέρειες ή και χώρες

Το προγραμματικό πλαίσιο των χρηματοδοτήσεων

Ευρωπαϊκή Περιφερειακή πολιτική

- ✓ Εδραιώνεται με την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (1975)
- ✓ **1975-1985:** η περιφερειακή πολιτική στηρίζεται μόνον στο ΕΤΠΑ, το οποίο καλείται μέσω της συγχρηματοδότησης σχεδίων υποδομών και παραγωγικών επενδύσεων να στηρίξει και να συμπληρώσει τις εθνικές περιφερειακές πολιτικές των κρατών μελών
- ✓ **1985- 2006:** εισαγωγή της έννοιας του προγραμματισμού των δημοσίων παρεμβάσεων

Ομάδες έργων: συνεκτικό σύνολο παρεμβάσεων που εντάσσονταν σε ένα ενιαίο πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης, εξυπηρετώντας συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες.

Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης

σύνολο παρεμβάσεων με:

- συγκεκριμένους στόχους
- προβλέψιμα αποτελέσματα, προσδιορισμένο κόστος και πηγές κάλυψής του
- χρονικά όρια εφαρμογής

Η αξιοποίηση των Κοινοτικών Πόρων από την Ελλάδα

A) Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα- ΜΟΠ

Πρώτη προσπάθεια για ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών της Κοινότητας,

1985-1988: πρώτη εφαρμογή ΜΟΠ σε Ελλάδα, Νότιο Γαλλία και (Κεντρική και Νότια) Ιταλία

1988: 1^η υποβολή Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης (1989-1993) από Ελλάδα

B) Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης

- Α΄ΚΠΣ- Πακέτο Ντελór (1988-1993)
- Β΄ΚΠΣ- Πακέτο Ντελór II (1994-1999)
- Γ΄ΚΠΣ- Πακέτο Σαντέρ (2000-2006)

Γ)ΕΣΠΑ

- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ 2007-2013)
- Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2014-2020)

Η αξιοποίηση των Κοινοτικών Πόρων από την Ελλάδα

Α΄ΚΠΣ(1988-1993)

- περιορισμός δαπανών Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)
- θέσπιση νέων κανόνων για την εκτέλεση του προϋπολογισμού
- διπλασιασμός πόρων διαρθρωτικών ταμείων
- σύσταση του Ταμείου Συνοχής

Β΄ΚΠΣ (1994-1999)- Γ΄ΚΠΣ (2000-2006)

- Ενδυνάμωση μηχανισμών υλοποίησης- παρακολούθησης παρεμβάσεων
- Ισχυροποίηση Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου

Η αξιοποίηση των Κοινοτικών Πόρων από την Ελλάδα

ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΛΛΑΔΑ- 1986-2006

Σύμφωνα με τις αρχικές εγκριτικές αποφάσεις

	Μ.Ο.Π.* (1986-1989) σε χιλ. ECU** σε τιμές 1986	Α' Κ.Π.Σ. (1989-1993) σε χιλ. ECU** σε τιμές 1989	Β' Κ.Π.Σ. (1994-1999) σε χιλ. ECU** σε τιμές 1994	Γ' Κ.Π.Σ. (2000-2006) σε χιλ. ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.802.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

1 ECU= 1 ευρώ

Η αξιοποίηση των Κοινοτικών Πόρων από την Ελλάδα

ΜΟΠ- Α΄ ΚΠΣ

Αναβάθμιση επαρχιακού οδικού δικτύου

Εκσυγχρονισμός μικρών γεωργικών επιχειρήσεων

Ίδρυση ξενοδοχειακών μονάδων

Β΄ ΚΠΣ

ενίσχυση εξωστρέφειας οικονομίας

βελτίωση ανταγωνιστικότητας

αναβάθμιση περιβάλλοντος

αναβάθμιση συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα της χώρας

Γ΄ ΚΠΣ

επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας

Η αξιοποίηση των Κοινοτικών Πόρων από την Ελλάδα

ΕΣΠΑ 2007-2013

- Συστηματική προσπάθεια ακριβούς περιγραφής εθνικής στρατηγικής για την αξιοποίηση της Κοινοτικής συνδρομής
- Σειρά προγραμμάτων χρηματοδότησης ελληνικής οικονομίας, με στόχο την πραγματική σύγκλισή της με τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους

ΕΣΠΑ 2014-2020

- Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης: εκφράζει την ισχυρή δέσμευση και προσήλωση των κρατών μελών στη στήριξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής
- Ενίσχυση συντονισμού μεταξύ της πολιτικής συνοχής και των άλλων πολιτικών της ΕΕ, που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη
- Καθορισμός κοινών διατάξεων για ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής, Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής ανάπτυξης και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας → Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα ΜΟΠ (1985-1989)

- Εμφανίζονται στο πλαίσιο της προσπάθειας για αντιμετώπιση προβλημάτων ΚΑΠ
- Αναγνωρίζουν πως τα προβλήματα που της αγροτικής οικονομίας στις χώρες του Νότου είναι διαρθρωτικά και με σαφή κοινωνικό χαρακτήρα

Στόχος: βελτίωση κοινωνικο-οικονομικών διαρθρώσεων νότιων περιοχών της Κοινότητας

Βασικά χαρακτηριστικά

- Προγραμματισμένη και πολυετής προσέγγιση εθνικών και Κοινοτικών παρεμβάσεων
- Αναπτυξιακά προγράμματα, αποτελούμενα από αλληλένδετες και συμπληρωματικές ενέργειες σχετικές με το σύνολο των τομέων οικονομικής δραστηριότητας
- Παρείχαν σημαντική αναπτυξιακή συνδρομή στην Ελλάδα
- Αποτελούν πρόδρομο της νέας διαρθρωτικής πολιτικής συνοχής της ΕΚ
- Θεωρούνται αφετηρία άσκησης ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Πολιτικής

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα ΜΟΠ (1985-1989)

Βασικά χαρακτηριστικά

- Αφορούν σε παραγωγικές επενδύσεις, έργα υποδομής και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού
- Εκπονούνται από τις αρχές, περιφερειακές ή άλλες, που ορίζει το κάθε κράτος μέλος
- Υποβάλλονται στην Επιτροπή προς εξέταση και συγχρηματοδότηση
- Μέγιστη διάρκεια επτά ετών
- Η χρηματοδοτική συνδρομή της Κοινότητας εξασφαλίζεται μέσω:
 - της συμμετοχής των διαρθρωτικών ταμείων
 - πρόσθετης επιβάρυνσης του προϋπολογισμού, που πραγματοποιείται από τις πιστώσεις ειδικού κονδυλίου
 - δυνατότητας χορήγησης δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ)
- Το ποσοστό της Κοινοτικής παρέμβασης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70 % του συνολικού κόστους του σχεδίου ή της ενέργειας

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα ΜΟΠ (1985-1989)

Η υλοποίηση των ΜΟΠ έπρεπε :

- να γίνεται στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο
- να αποτελεί αντικείμενο συμβάσεων προγραμμάτων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών (Επιτροπής, κρατών μελών, περιφερειακών αρχών ή οποιασδήποτε άλλης αρχής που ορίζεται από το κράτος μέλος)

Για κάθε ΜΟΠ συστήνεται μια επιτροπή παρακολούθησης:

- με κοινή συμφωνία μεταξύ Επιτροπής και ενδιαφερόμενου κράτους- μέλους
- για την υποβοήθηση των αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εκτέλεση του προγράμματος

Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα ΜΟΠ (1985-1989)

Κάθε ΜΟΠ υποδιαιρείτο:

- σε 50 (περίπου) μέτρα, συγκεντρωμένα σε πολλά υποπρογράμματα που αντιστοιχούσαν, στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, των εσωτερικών περιοχών και των έργων υποδομής και
- ένα υποπρόγραμμα εξειδικευμένο στις ενισχύσεις για την επίτευξη της οργάνωσης και της διαχείρισης του ΜΟΠ

Κάθε μέτρο:

περιλάμβανε ένα μεταβλητό αριθμό σχεδίων ή άλλων πράξεων

Για κάθε μέτρο, προβλεπόταν:

1. τεχνικό δελτίο
2. σχέδιο χρηματοδότησης
3. Αξιολόγηση (δείκτες υλικής παρακολούθησης και δείκτες κοινωνικοοικονομικής επίπτωσης)

Τα ΜΟΠ στην Ελλάδα

Περίοδος Εφαρμογής: 1985-1989 (επέκταση έως το 1993)

Σχεδιασμός- υλοποίηση: από τις περιφέρειες, που συστάθηκαν για το σκοπό αυτό (Ν. 1622/1986).

Βασικά ωφελούμενοι κλάδοι

- αγροτικός τομέας με τη μορφή των επιδοτήσεων σε σειρά από προϊόντα
- υποδομές στην περιφέρεια
- οδικοί άξονες και κτιριακές υποδομές

7 Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα

1. Κρήτης
2. Μακεδονίας και Θράκης
3. Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου
4. Νήσων Αιγαίου Πελάγους
5. Ανατολικής Κεντρικής Ελλάδος
6. Αττικής, και
7. ένα θεματικό, το ΜΟΠ Πληροφορικής

Τα ΜΟΠ στην Ελλάδα

- Μεγάλη διασπορά διαθέσιμων πόρων σε μικρά έργα υποδομής
- Βελτίωση επιπέδου ζωής σε μειονεκτικές περιοχές
- Στήριξη οικονομικής δραστηριότητας
- Αναβάθμιση επαρχιακού δικτύου μεταφορών
- Εκσυγχρονισμός μικρών γεωργικών επιχειρήσεων
- Ίδρυση ξενοδοχείων μικρού και μεσαίου μεγέθους
- Δημιουργία νέας κουλτούρας συντονισμού και προγραμματισμού δράσεων

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ)

- Συντονιστικό πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών δραστηριοτήτων κρατών- μελών
- Έξι κατηγορίες στόχων, στις οποίες εντάσσονται οι δραστηριότητες σε εθνικό/ περιφερειακό επίπεδο

Α΄ΚΠΣ

Πρώτη Προγραμματική Περίοδος Πολιτικής Συνοχής	1989-1993
Ταμεία Χρηματοδότησης	ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
Στόχος 1- Ελλάδα	Προώθηση ανάπτυξης και προσαρμογής περιφερειών με αναπτυξιακή καθυστέρηση (κατά κεφαλήν ΑΕΠ < 75% του κοινοτικού μέσου όρου).
Στόχος 2	Μετατροπή των περιφερειών, παραμεθόριων περιφερειών ή τμημάτων των περιφερειών που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή
Στόχος 3 (οριζόντια διάσταση)	Καταπολέμηση ανεργίας μακράς διάρκειας
Στόχος 4 (οριζόντια διάσταση)	Διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων.
Στόχος 5 ^α (οριζόντια διάσταση)	Προσαρμογή διαρθρώσεων παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας στη γεωργία και τη δασοκαλλιέργεια.
Στόχος 5β	Προώθηση ανάπτυξης αγροτικών περιοχών

Α΄ΚΠΣ- Ελλάδα

Συγκρότηση ενιαίου επιχειρησιακού σχεδιασμού ανάπτυξης της χώρας:

- με συγκεκριμένες κατευθύνσεις για κάθε περιφέρεια
- ειδικά εστιασμένες στην ολοκλήρωση των υποδομών (είχαν ξεκινήσει από ΜΟΠ)

Άξονες χρηματοδότησης

- Βελτίωση βασικών υποδομών (οικονομική υποδομή) - 29%
- Ανάπτυξη πρωτογενούς τομέα και αγροτική ανάπτυξη - 6%
- Αύξηση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων - 4%
- Ισόρροπη ανάπτυξη τουρισμού - 1%
- Αξιοποίηση – ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού - 10%
- Περιφερειακή (ενδογενής) Ανάπτυξη - 50%

Για την επίτευξη αυτών των στόχων καταρτίστηκαν:

- δεκατέσσερα (14) Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ)
- δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

Α΄ΚΠΣ- Ελλάδα

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Μεγάλοι Οδικοί Άξονες
- Σιδηρόδρομοι
- Τηλεπικοινωνίες
- Ηλεκτρισμός
- Αχελώος
- Έρευνα και Τεχνολογία
- Περιβάλλον
- Ανάπτυξη και ενίσχυση γεωργικών δομών
- Ανταγωνιστικότητα βιομηχανικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών
- Ανάπτυξη του τουρισμού
- Βελτίωση των δομών κατάρτισης και εκπαίδευσης
- Πολυτομεακές, πολυαξονικές και διαπεριφερειακές ενέργειες κατάρτισης
- Τράπεζες και ασφαλίσεις
- Ειδικά μέτρα κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης

Α΄ΚΠΣ- Ελλάδα

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- Αττική: στην οποία εντοπίζεται υπερσυγκέντρωση παραγωγικών δραστηριοτήτων και πληθυσμού
- Αστικές περιοχές και περιοχές με αναπτυγμένη την τουριστική δραστηριότητα
- Πεδινές περιοχές στις οποίες υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης
- Απομακρυσμένες περιοχές (παραμεθόριες, ορεινές και νησιωτικές), στις οποίες απαιτούνται παρεμβάσεις οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα για την συγκράτηση του πληθυσμού

η χωρική ανάλυση δεν λήφθηκε υπόψη κατά τον
προγραμματισμό

υλοποίηση παρεμβάσεων με χωρική αναφορά τα
διοικητικά όρια των περιφερειών

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ

- Η πολιτική οικονομικής και κοινωνικής συνοχής εδραιώνεται ως γενικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ιδρύεται το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) για τη χρηματοδότηση έργων στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών
- Εγκαινιάζονται πολιτικές με άμεσες χωρικές επιπτώσεις (όπως η πολιτική για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα)
- Λαμβάνονται μέτρα στους τομείς της χωροταξίας και των χρήσεων γης με στόχο την ενίσχυση της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής

Β΄ ΚΠΣ- Ελλάδα

Πρώτη Προγραμματική Περίοδος Πολιτικής Συνοχής	1994-1999
Βασικές στοχεύσεις	Προετοιμασία για την ένταξη στην ΟΝΕ
	Ενίσχυση εξωστρέφειας οικονομίας- διασύνδεση της χώρας με το εξωτερικό
Άξονες παρέμβασης	Προώθηση της εσωτερικής ολοκλήρωσης, μέσω ανάπτυξης βασικών υποδομών
	Βελτίωση συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού
	Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα οικονομικού ιστού
	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση απασχόλησης
	Μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και άρση της απομόνωσης των νησιωτικών περιοχών, μέσω της αξιοποίησης του τοπικού τους δυναμικού

Β' ΚΠΣ- Ελλάδα

Άξονες χρηματοδότησης

- Μεγάλες υποδομές - 28%
- Ποιότητα ζωής - 9%
- Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα οικονομίας - 25%
- Ανθρώπινο δυναμικό - 13%
- Δεκατρία (13) περιφερειακά προγράμματα - 25%

Β' ΚΠΣ- Ελλάδα

Μεγάλα έργα υποδομής

- ✓ Αττική Οδός
- ✓ Διεθνής Αερολιμένας
- ✓ Μετρό Αθήνας
- ✓ Καθολικός εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου

Αντίστοιχα, συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για:

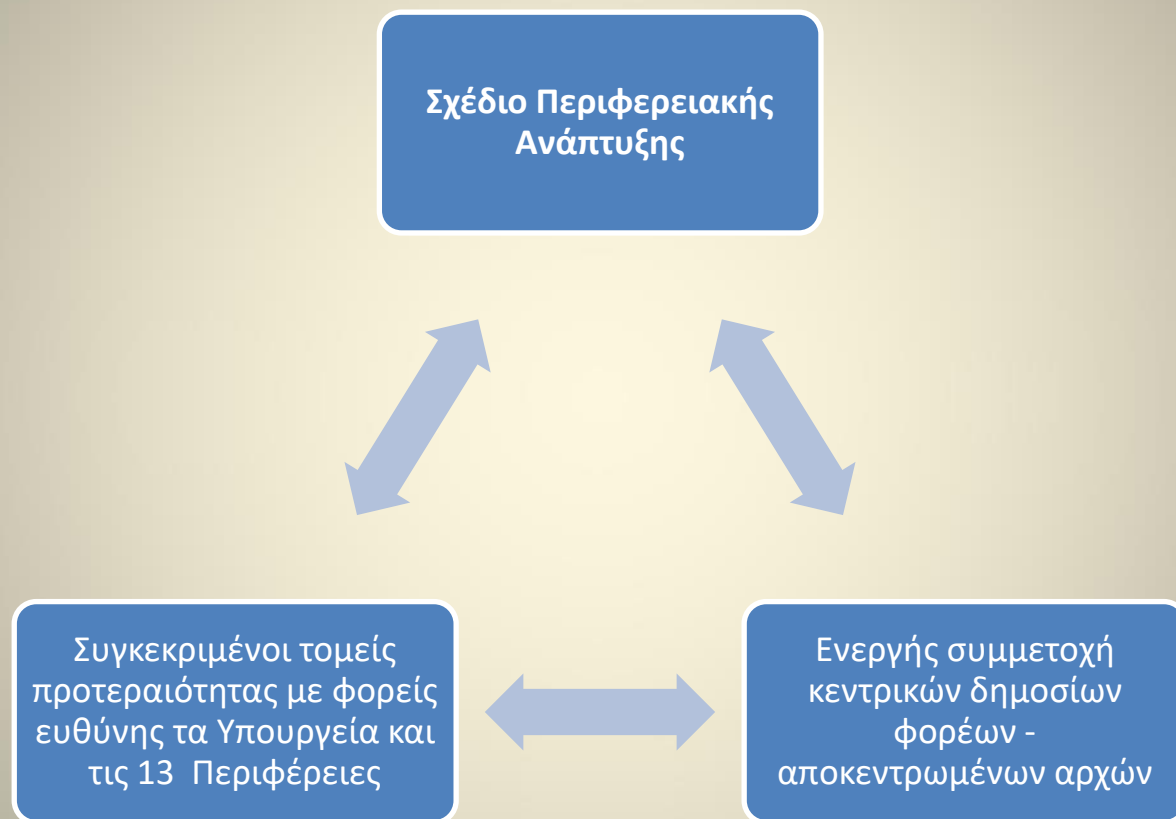
- εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης της χώρας
- προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από ένα ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων
- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- αναβάθμιση του περιβάλλοντος
- δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

- Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας
- Προϊόν συμφωνίας μεταξύ:
 - Ελληνικής Κυβέρνησης και
 - Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Κοινοτικές Διαρθρωτικές Παρεμβάσεις στην Ελλάδα
- Καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης, που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης της χώρας μας για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 επικεντρώθηκε σε ένα σχεδιασμό με στόχο την εθνική και περιφερειακή ανάπτυξη με οικονομική συνδρομή από Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και από το Ταμείο Συνοχής

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Τομείς Προτεραιότητας

- ✓ Ανθρώπινο Δυναμικό
- ✓ Μεταφορές
- ✓ Επικοινωνίες
- ✓ Γεωργία, Δάση, Αλιεία
- ✓ Βιομηχανία και Υπηρεσίες
- ✓ Έρευνα και Τεχνολογία
- ✓ Ενέργεια
- ✓ Υγεία - Πρόνοια
- ✓ Τουρισμός
- ✓ Πολιτισμός
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Κοινωνία της Πληροφορίας
- ✓ Περιφερειακή Ανάπτυξη

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

3 ΜΕΡΗ

Γενικό: αναφέρεται στο μακρο-οικονομικό πλαίσιο και στο κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον της χώρας

Τομεακό: Περιλαμβάνει την εξειδίκευση των στόχων κατά άξονα προτεραιότητας και κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Περιφερειακό: θέτει τις προτεραιότητες ανάπτυξης των 13 περιφερειών της χώρας

ΣΤΟΧΟΙ

Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης

Ανάπτυξη συστήματος μεταφορών

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη

Αγροτική ανάπτυξη και αλιεία

Ποιότητα ζωής

Κοινωνία της Πληροφορίας

Περιφερειακή ανάπτυξη

Γ΄ ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Για την υλοποίηση και επίτευξη των στόχων του Γ΄ ΚΠΣ καταρτίστηκαν και υλοποιήθηκαν 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα, εκ των οποίων:

- 11 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα
- 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.- 1/3 των πιστώσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων)
- 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Άξονες χρηματοδότησης

- ✓ Ανθρώπινοι Πόροι - 11%
- ✓ Μεταφορές - 28%
- ✓ Ανταγωνιστικότητα - 15%
- ✓ Ανάπτυξη υπαίθρου και αλιεία - 7%
- ✓ Ποιότητα ζωής - 4%
- ✓ Κοινωνία της πληροφορίας - 9%
- ✓ Περιφερειακή Ανάπτυξη - 26%

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Γ' ΚΠΣ ΣΥΝΟΛΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

(σε δισεκατομμύρια ευρώ)

	ΚΠΣ 2000-2006	Ταμείο Συνοχής	ΣΥΝΟΛΟ
Κοινοτική Συμμετοχή	22,70	3,24	25,94
Εθνική Συμμετοχή	9,72	2,01	11,73
Σύνολο Δημόσιας Δαπάνης	32,42	5,25	37,67
Ενδεικτική Ιδιωτική Συμμετοχή	9,53	1,10	10,63
ΣΥΝΟΛΟ	41,95	6,35	48,30

Γ' ΚΠΣ (2000-2006)- Ελλάδα

Απολογισμός

- ✓ Βελτίωση παρεχόμενης εκπαίδευσης
- ✓ Κατάρτιση πολιτικής δια βίου μάθησης
- ✓ Προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους στην αγορά εργασίας
- ✓ Ενίσχυση μεταποιητικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
- ✓ Αναβάθμιση/ εκσυγχρονισμός τουριστικών υποδομών
- ✓ Ενίσχυση γεωργίας
- ✓ Επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων
- ✓ Εκσυγχρονισμός αλιευτικών σκαφών, μονάδων υδατοκαλλιέργειας /μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων
- ✓ Αναβάθμιση περιβάλλοντος αστικού χώρου και περιφέρειας
- ✓ Ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς
- ✓ Βελτίωση παροχής υπηρεσιών υγείας
- ✓ Εισαγωγή ΤΠΕ στην εκπαίδευση

ΕΣΠΑ 2007-2013

Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία:

Το ΕΣΠΑ εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου

- Για την περίοδο αυτή, κάθε Κράτος Μέλος έπρεπε να προχωρήσει στην κατάρτιση και υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενός Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)
- Το κείμενο αυτό, θα αποτελούσε το πλαίσιο για τον προγραμματισμό των χρηματοδοτήσεων των Ταμείων σε εθνικό επίπεδο για την αντίστοιχη περίοδο.

ΕΣΠΑ 2007-2013

Ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης για την Ελλάδα με απόλυτα σαφείς προτεραιότητες:

- ✓ Εξωστρέφεια
- ✓ Περιφερειακή ανάπτυξη
- ✓ Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
- ✓ Έμφαση στην εκπαίδευση και στους νέους
- ✓ Ποιότητα
- ✓ Τεχνολογία
- ✓ Καινοτομία
- ✓ Σεβασμός στο περιβάλλον

ΕΣΠΑ 2007-2013

Βασικοί στρατηγικοί στόχοι ΠΠ 2007-2013

- ✓ Διεύρυνση αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας
- ✓ Διατήρηση ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης
- ✓ Αύξηση παραγωγικότητας σε επίπεδο υψηλότερο του μέσου Κοινοτικού όρου
- ✓ τόνωση απασχόλησης
- ✓ Επίτευξη πραγματικής σύγκλισης
- ✓ Βελτίωση ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς

ΕΣΠΑ 2007-2013

Γενικοί Στόχοι ΕΣΠΑ 2007-2013

1. Επένδυση στον Παραγωγικό Τομέα της Οικονομίας

- Αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών των ξένων άμεσων επενδύσεων
- Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αύξηση της παραγωγικότητας
- Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας

2. Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομία

- Βελτίωση ποιότητας και έντασης επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος
- Ενίσχυση έρευνας και τεχνολογίας
- Προώθηση καινοτομίας σε όλους τους κλάδους παραγωγής και παροχής υπηρεσιών
- Αναδιάρθρωση ελληνικής οικονομίας
- Μετάβαση στην οικονομία της γνώσης
- Ψηφιακή σύγκλιση της χώρας
- Ενσωμάτωση και συστηματική χρήση των ΤΠΕ στους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής δραστηριότητας

ΕΣΠΑ 2007-2013

Γενικοί Στόχοι ΕΣΠΑ 2007-2013

3. Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων

- Διευκόλυνση πρόσβασης στην απασχόληση
- Πρωώθηση κοινωνικής ενσωμάτωσης με ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας
- Πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και αποκλεισμού
- Θεμελίωση αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος υγείας
- Προσφορά ποιοτικών και εξατομικευμένων υπηρεσιών στους πολίτες
- Εστίαση στη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών πρόληψης και φροντίδας
- Ανάδειξη οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων
- Σύνδεση με εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη, απασχόληση, κοινωνική συνοχή)

ΕΣΠΑ 2007-2013

Γενικοί Στόχοι ΕΣΠΑ 2007-2013

4. Θεσμικό Περιβάλλον

- Βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και αποτελεσματική εφαρμογή τους
- Αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών
- Διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης

5. Ελκυστικότητα Χώρας και των Περιφερειών της για Επενδύσεις, Εργασία και Διαβίωση

- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός φυσικών υποδομών και συνδεδεμένων υπηρεσιών με το σύστημα μεταφορών της χώρας
- Ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία
- Αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος
- Άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής
- Ανάδειξη του πολιτισμού της χώρας

ΕΣΠΑ 2007-2013

ΕΣΠΑ 2007-2013

Τομεακά Προγράμματα

1. Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη
2. Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας
3. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα
4. Ψηφιακή Σύγκλιση
5. Διοικητική Μεταρρύθμιση
6. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
7. Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
8. Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής

ΕΣΠΑ 2007-2013

Περιφερειακά Προγράμματα

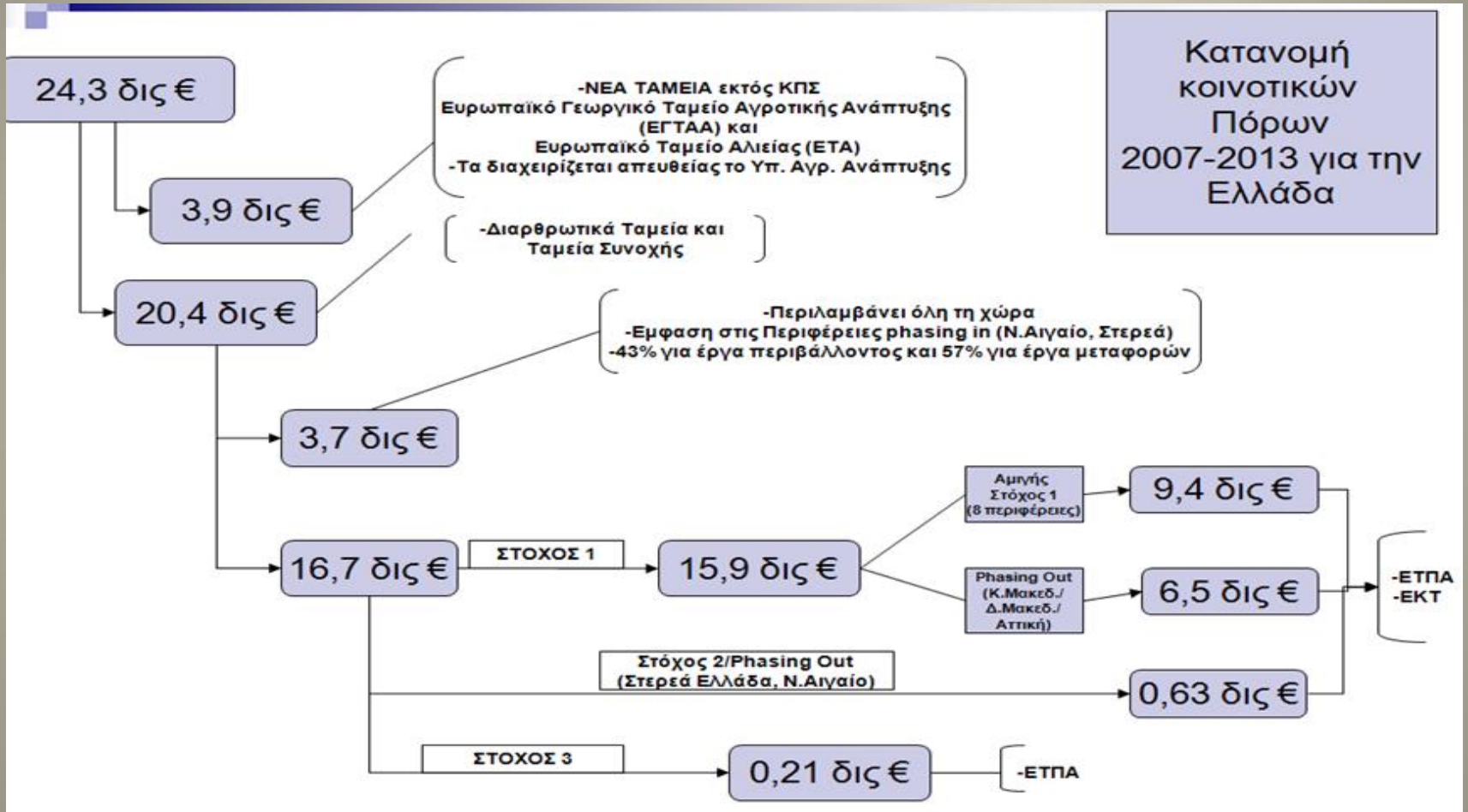
- Κάλυψη εθνικών στρατηγικών στόχων συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα
- Εμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας – περιφέρειας
- Κοινός κορμός παρεμβάσεων στους ακόλουθους κλάδους:
 - Κοινωνικές υποδομές
 - Υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη
 - Πολιτισμός
 - Έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας
 - Πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης
 - Πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών και νησιωτικών περιοχών

ΕΣΠΑ 2007-2013

Χρηματοδοτικοί Πόροι	
Ταμεία	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
	Ταμείο Συνοχής (ΤΣ)
Προϋπολογισμός	39,4 δις ευρώ (+ 7,5 δις ευρώ για την Αγροτική Ανάπτυξη και την Αλιεία)
Κατανομή	20,4 δις Κοινοτική Συνδρομή
	11,5 δις Εθνική Δημόσια Δαπάνη
	7,5 δις Ιδιωτική Συνδρομή

Το 80% των πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 σχεδιάστηκε και εγκρίθηκε για να αποδοθεί στις δεκατρείς (13) περιφέρειες της χώρας.

ΕΣΠΑ 2007-2013

ΕΣΠΑ 2007-2013

Αναθεώρηση Προγραμματισμού και Αποτελεσμάτων

Γιατί;

Σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές

Δυσκολίες στην υλοποίηση των στόχων του

Σημαντική απόκλιση από την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν αρχικά

Υπογραφή Μνημονίου (ΜοU)

Αναθεωρημένοι Στόχοι

1. Αύξηση απορρόφησης πόρων με παράλληλη εξοικονόμηση εθνικών πόρων
2. Ενίσχυση νέων αναπτυξιακών δράσεων
3. Στήριξη παραγωγικής επιχειρηματικότητας μέσω νέου αναπτυξιακού νόμου
4. Διεύρυνση υποστήριξης των εξαγωγών των ελληνικών επιχειρήσεων
5. Προώθηση και στήριξη της καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογίας
6. Αντιμετώπιση επιπτώσεων από τη διογκούμενη ανεργία, ιδιαίτερα των νέων
7. Αύξηση παραγωγικότητας και προώθηση της καινοτομίας
8. μεγαλύτερη εμπλοκή και συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα

ΕΣΠΑ 2014-2020

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020:

- καταρτίστηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, Περιφερειών και των οικείων εταίρων
- Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Διασφαλίζει:

- την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών & Επενδυτικών Ταμείων και της εθνικής συμμετοχής
- τον συντονισμό με τα άλλα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020

- Πλαίσιο για την κατάρτιση του προγραμματισμού της αξιοποίησης των χρηματοδοτικών πόρων:
 - του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης
 - του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
 - του Ευρωπαϊκού Ταμείου Συνοχής
 - του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης
 - του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας
- Βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της Ελλάδας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων, που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
- Θεσπίζει τους κανόνες που διέπουν το συντονισμό, τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της προγραμματικής περιόδου
- Επιδιώκει την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αδυναμιών της χώρας
- Καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων της χώρας μας έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»

ΕΣΠΑ 2014-2020

Αναπτυξιακός σχεδιασμός (2014-2020)

1. Εθνική και Περιφερειακές Στρατηγικές Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση

Η χώρα και οι Περιφέρειές της κλήθηκαν να εντοπίσουν τις δραστηριότητες εκείνες στις οποίες παρουσιάζουν ή είναι σε θέση να οικοδομήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Οκτώ (8) κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας και παραγωγής

Αγρο-διατροφή

Υγεία – φάρμακα

Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών

Ενέργεια

Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη

Μεταφορές

Υλικά – κατασκευές

Τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργικές βιομηχανίες

ΕΣΠΑ 2014-2020

2. Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις

- Εργαλεία ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
- Συμβάλλουν:
 - στην εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε περιοχές με συγκεκριμένα προβλήματα ή σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες
 - στην ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων ή την πλήρη αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων μιας περιοχής
 - Δυνατότητα υλοποίησης συνδυασμένων επενδύσεων
 - Δυνατότητα χρηματοδότησης από περισσότερα του ενός Ταμεία

ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρηματοδοτικές προτεραιότητες :

1. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας, με:

- Μετάβαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις, που προσελκύει επενδύσεις
- Αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων

ΕΣΠΑ 2014-2020

Χρηματοδοτικές προτεραιότητες :

2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση, με:

- Εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και πρόσβαση στην απασχόληση με έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας ειδικά για τους νέους
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

3. Προστασία του περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με:

- Προστασία του περιβάλλοντος
- Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων
- Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

ΕΣΠΑ 2014-2020

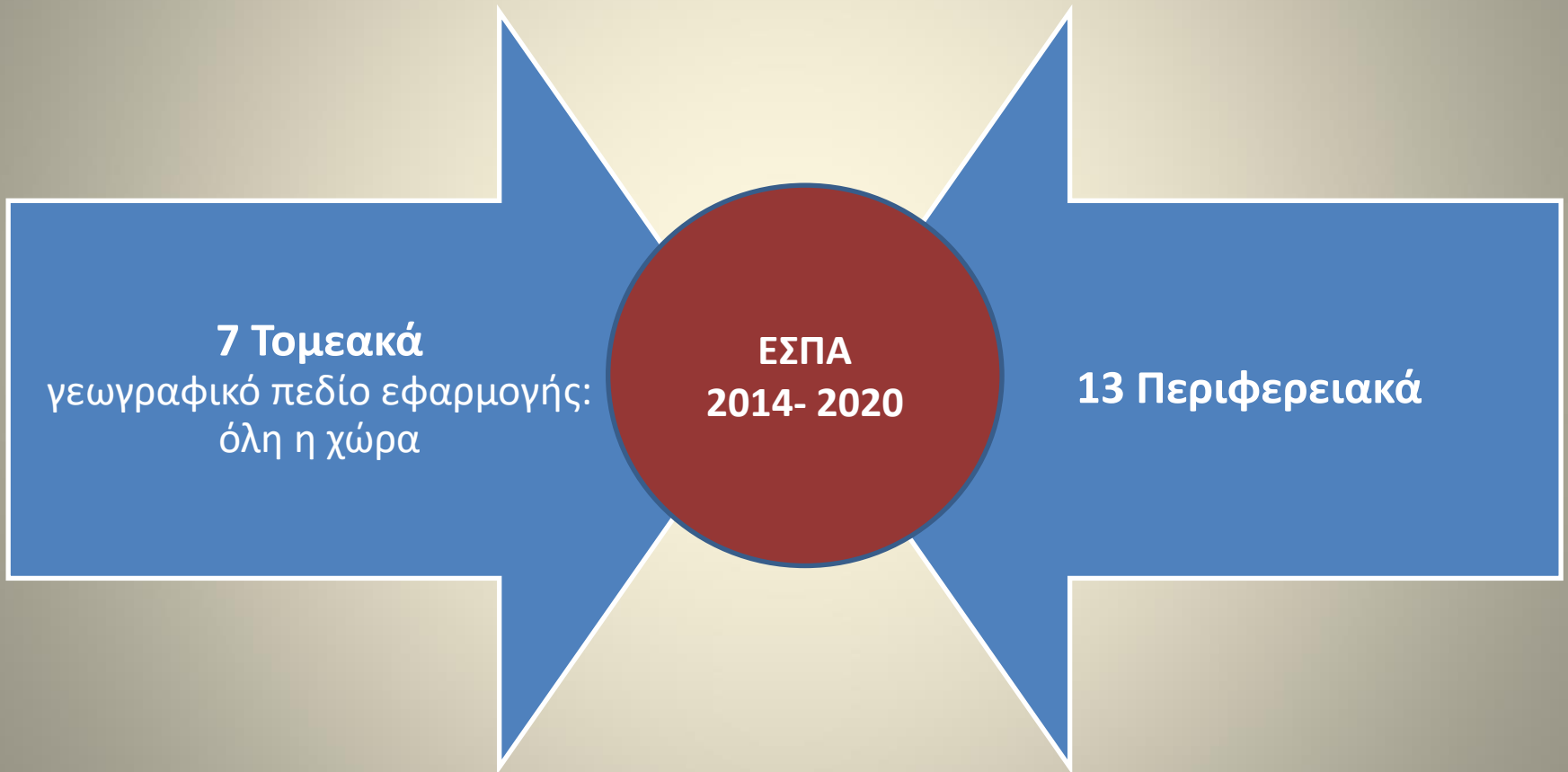
Χρηματοδοτικές προτεραιότητες :

4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – ολοκλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, με:

- Δίκτυα μεταφορών
- Ενεργειακά δίκτυα
- Ευρυζωνικά δίκτυα

5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΕΣΠΑ 2014-2020

ΕΣΠΑ 2014-2020

Τομεακά Προγράμματα

1. Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΤΠΑ/ ΕΚΤ)
2. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (ΕΤΠΑ/ Ταμείο Συνοχής)
3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση (ΕΚΤ)
4. Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ)
5. Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/Ταμείο Συνοχής)
6. Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης)
7. Πρόγραμμα Αλιείας & Θάλασσας (Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας)

ΕΣΠΑ 2014-2020

Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας

- Υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πολιτικής της Συνοχής
- Βασικά εργαλεία για την ενδυνάμωση των χωρικών συνεργασιών
- Προγράμματα διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας (διμερή και πολυμερή)

ΕΣΠΑ 2014-2020

Α) 5 Διμερή Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

1. Κύπρος
2. Βουλγαρία
3. Ιταλία

ΕΤΠΑ

4. Αλβανία
5. Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας

Β) Πολυμερή Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

1. Αδριατικής - Ιονίου (διακρατικό)
2. MED (διακρατικό)
3. MED ENI CBC (διασυνοριακό)
4. Black Sea basin ENI CBC (διασυνοριακό)
5. INTERREG EUROPE (διαπεριφερειακό)
6. Balkan Mediterranean (διακρατικό)

ΕΣΠΑ 2014-2020

Κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στα διμερή Προγράμματα Συνεργασίας

ΔΙΜΕΡΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ **				
#	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη * (€)	Συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (€)	Εθνική Συμμετοχή (€)
1	ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	129.695.572	110.241.234	19.454.338
2	ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ	123.176.899	104.700.362	18.476.537
3	ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟΣ	55.299.108	47.004.240	8.294.868
4	ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	45.470.059	38.649.552	6.820.507
5	ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑ	42.312.029	35.965.222	6.346.807
6	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ - ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	39.727.654	33.456.246	6.271.408
ΣΥΝΟΛΟ		435.681.321	370.016.856	65.664.465

* Δημόσια Δαπάνη: Η δαπάνη που πραγματοποιείται για την κάλυψη μέρους (όταν υπάρχει και ιδιωτική συμμετοχή) ή όλου (όταν υπάρχει μόνο δημόσια συμμετοχή) του προϋπολογισμού ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ή/και έργου, και προέρχεται εξ ολοκλήρου από Δημόσιους (Εθνικούς και Κοινοτικούς) πόρους, δηλαδή είναι το άθροισμα της Εθνικής Δημόσιας Δαπάνης (Εθνική Συμμετοχή) και της συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης

** Στα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, η Εθνική Συμμετοχή περιλαμβάνει τους εθνικούς πόρους των αντίστοιχων κρατών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ-ΕΣΠΑ)

- Ορισμός αρχών/φορέων που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης, πιστοποίησης, ελέγχου και συντονισμού, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013.
- Οργανωτική δομή και τις επιμέρους αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών/ φορέων.
- Λειτουργική συσχέτιση των αρχών/φορέων και συμμόρφωση προς την αρχή διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων.
- Γραπτές διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται
- Κανονιστικές πράξεις που απαιτούνται για τον ορισμό των αρχών/ φορέων και την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

ΕΣΠΑ 2014-2020

Βασικές Αρχές Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ-ΕΣΠΑ)

- Κοινοί κανόνες διαχείρισης και παρακολούθησης ΕΠ, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης
- Υποχρεωτική ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των αρχών διαχείρισης και των δικαιούχων των πράξεων, μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ)
- Ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΟΠΣ με τα πληροφοριακά συστήματα των Δικαιούχων και των Ενδιάμεσων Φορέων
- Έγκαιρη χρηματοδότηση πράξεων μέσω του Κεντρικού Λογαριασμού ΕΣΠΑ σε συνδυασμό με την ηλεκτρονική διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων ΟΠΣ – ΠΔΕ και Τράπεζας της Ελλάδας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021-2027

1. Σχέδιο Ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία: Βασικό κείμενο αναφοράς για τις στρατηγικές επιλογές του ΕΣΠΑ

Προτεραιότητες:

- αύξηση επενδύσεων και εξαγωγών ως ποσοστό του ΑΕΠ
- ενίσχυση της μισθωτής εργασίας και μείωση της παραοικονομίας
- επένδυση στην εκπαίδευση και τη γνώση
- αύξηση μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων
- προώθηση τεχνολογίας αιχμής, καινοτομίας και ψηφιοποίησης
- επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών στόχων
- υποστήριξη των αδύναμων νοικοκυριών
- ενίσχυση της βασικής έρευνας στα πανεπιστήμια

Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

1. Σχέδιο Ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία: Βασικό κείμενο αναφοράς για τις στρατηγικές επιλογές του ΕΣΠΑ

Προτεραιότητες:

- ✓ κίνητρα για ενίσχυση της καινοτομίας
- ✓ ριζική αναβάθμιση του συστήματος κατάρτισης για ανέργους και εργαζόμενους
- ✓ συνέχιση και εμβάθυνση της ψηφιακής μεταρρύθμισης στη δημόσια διοίκηση
- ✓ εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης
- ✓ αναδιάρθρωση του συστήματος υγείας
- ✓ ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων
- ✓ ΑΠΕ
- ✓ στήριξη των τοπικών κοινωνιών κατά την απολιγνιτοποίηση

Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

2. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025: ολοκληρωμένο σύστημα για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων, που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Πυλώνες

1. Έξυπνη Ανάπτυξη
2. Πράσινη Ανάπτυξη
3. Κοινωνική Ανάπτυξη
4. Ανάπτυξη Υποδομών
5. Εξωστρέφεια

Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

3. Ευρωπαϊκό πακέτο ανάκαμψης

- Αντιμετώπιση κοινωνικο-οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19
- Συνδυασμός Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου με το νέο μέσο ανάκαμψης «Next Generation EU», με στόχους:
 - Την προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - Την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας
 - Τον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης
 - Την υποστήριξη του πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού

Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

3α) Next Generation EU

- Δανεισμός κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της πανδημίας COVID-19
- Η προσπάθεια θα επιτρέψει τη μεταφορά νέων αυξημένων πόρων σε χρηματοδοτικά προγράμματα

3β) Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

- Αντιμετώπιση της κρίσης του COVID-19
- Στήριξη της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία
- Προϋπολογισμός: 672,5 δις ευρώ (312,5 δις ευρώ επιχορηγήσεις και 360 δις ευρώ με τη μορφή δανείων)
- Κατανομή Πόρων: 70% για τα έτη 2021 και 2022 και 30% για το 2023
- Υλοποίηση: μέσω εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
- Έγκριση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

3γ) REACT-EU

- Πιο βραχυπρόθεσμες δράσεις αντιμετώπισης της κρίσης
- Πρόσθετα κονδύλια 47,5 δις ευρώ

Συνολικοί επενδυτικοί πόροι Ταμείου Ανάκαμψης

Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιεί το Ταμείο Ανάκαμψης

Προϋπολογισμός επιδοτήσεων Σχεδίου Ανάκαμψης χωρίς ΦΠΑ και υπολογίζοντας εκπτώσεις	18.190.733.522
Πρόσθετοι επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται (ιδιωτικές επενδύσεις, ΣΔΙΤ και ΕΤΕ)	7.302.791.989
Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται από τις επιδοτήσεις	25.593.525.511
Δάνεια Ταμείου Ανάκαμψης	12.727.539
Πρόσθετοι επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται (ιδιωτικές επενδύσεις)	19.091.308.500
Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται από τα δάνεια	31.818.847.500
Συνολικοί επενδυτικοί πόροι που κινητοποιούνται από το Σχέδιο Ανάκαμψης (επιδοτήσεις, δάνεια, ιδιωτικοί πόροι)	57.412.373.011

ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ποσά σε εκατ. ευρώ)

Εξοικονομώ κατ' οίκον.	1.081	Ενίσχυση των δικτύων ύδρευσης σε Πρέβεζα, Αρτα, Λέσβο, Λευκάδα, Κέρκυρα.	290
Μεταρρύθμιση του συστήματος αναβάθμισης δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού.	1.040	Δράσεις για τον ορεινό τουρισμό, τον τουρισμό υγείας και ευεξίας, τον αγροτουρισμό και τη γαστρονομία.	260
Ψηφιοποίηση καίριων αρχείων σε διαφόρους τομείς (Δικαιοσύνη, πολεοδομίες, κτηματολόγιο, μετανάστευση, ΕΦΚΑ κ.ά.).	565	Κατάρτιση και επικύρωση πολεοδομικών σχεδίων, οριοθέτηση περιοχών και ζωνών υποδοχής μεταφοράς συντελεστή δόμησης, οριοθέτηση οικισμών.	250
Μετασχηματισμός γεωργικού τομέα.	520	Αποκατάσταση εδαφών παλαιών ορυχείων λιγνίτη στη Δυτική Μακεδονία.	242
Μεταρρύθμιση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.	479	Δημιουργία υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων σε τουριστικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.	230
Αστικές αναπλάσεις (Ελαιώνας, Δυτ. Αθήνα, νότιο παραλιακό μέτωπο Αττικής, Θεσ/νίκη, Πάτρα κ.ά.).	475	Αναδάσωση 165.000 στρεμμάτων σε όλη την Ελλάδα.	224
Ενίσχυση ποιότητας, εξωστρέφειας & ερευνητικής δραστηριότητας των ελληνικών πανεπιστημίων.	471	Δημιουργία 8.656 σταθμών φόρτισης για ηλεκτροκίνητα οχήματα. Ηλεκτρικά λεωφορεία αστικών συγκοινωνιών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.	220
Ολοκλήρωση οδικού άξονα Ε65.	452	Αντικατάσταση των παλαιών ρυπογόνων ταξί με ηλεκτρικά.	200
Εξοικονομώ για επιχειρήσεις.	450	Κατάσχευή και ανανέωση των υποδομών υδροδότησης και διαχείρισης πόσιμου νερού.	200
Αποθήκευσης ενέργειας 1.380 MW (αντλησιοταμίευση - μπαταρίες).	450	Μεγάλες επενδύσεις σε αρδευτικά δίκτυα και συστήματα.	200
Βόρειος Οδικός Αξονας Κρήτης.	427	Εξοικονομώ στο Δημόσιο.	200
Ψηφιακός μετασχηματισμός μικρομεσαίων επιχ/σεων.	375	Ανάπτυξη μικροδορυφόρων, αξιοποίηση των διαστημικών τεχνολογιών.	161
Ψηφιακός μετασχηματισμός εκπαίδευσης.	364	Ασύρματο δίκτυο 5G σε 6 αυτοκινητοδρόμους (2.011 χιλιόμετρα).	130
Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση βιομηχανικών μονάδων τελευταίας πράσινης τεχνολογίας, με υποχρεωτική λειτουργία τμήματος έρευνας και ανάπτυξης. Επενδύσεις μείωσης του αποτυπώματος CO ₂ στην επιβατηγό ναυτιλία. Υποθαλάσσια αποθήκευση CO ₂ στον Πρίνο.	300		

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Οφέλη

1. Ενιαία αγορά προϊόντων και υπηρεσιών με κοινό νόμισμα χωρίς νομισματικές διακυμάνσεις
2. Δυνατότητα παρέμβασης από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη διασφάλιση της διεθνούς νομισματικής σταθερότητας
3. Υγιή δημόσια οικονομικά
4. Ενίσχυση ενδοκοινοτικού τουρισμού (χαμηλότερο κόστος συναλλαγών)
5. Ενίσχυση διασυνοριακού εμπορίου(χαμηλότερο κόστος προϊόντων)
6. Ταχύτερη διεκπεραίωση διακοινοτικών συναλλαγών των επιχειρήσεων
7. Διακοινοτικές επιχειρηματικές συναλλαγές χωρίς επιβάρυνση
8. Βελτίωση ρυθμού ανάπτυξης και απασχόλησης στην ΕΕ

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Χρονοδιάγραμμα μετάβασης

16.03.1998

Ένταξη της Δραχμής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ΜΣΙ/1 με κεντρική ισοτιμία 375 δρχ. προς την European Currency Unit (ECU)

01.01.1999

Δημιουργείται το Ευρώ και καταγράφεται πλέον σε λογιστική μορφή. Η δραχμή εντάσσεται στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ΜΣΙ/2 με κεντρική ισοτιμία έναντι του ευρώ 353,109 δρχ. ($\pm 15\%$)

29.11.1999

Το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ ανακαλεί την προηγούμενη απόφασή του για ύπαρξη υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στην Ελλάδα, καθώς το δημόσιο έλλειμμα της χώρας μας μειώθηκε σημαντικά

15.12.1999

Υποβάλλεται στην ΕΕ νέο Πρόγραμμα Σύγκλισης για την οικονομία της Ελλάδας για τα έτη 1999-2002

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Χρονοδιάγραμμα μετάβασης

01.01.2000

Νέα κεντρική ισοτιμία της δραχμής στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών 1 ευρώ=340,750 δρχ.(± 15%)

15.01.2000

Οι Υπουργοί Οικονομικών της «ευρωζώνης», η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Νομισματική Επιτροπή αποφάσισαν, μετά την υποβολή ελληνικού αιτήματος, την ανατίμηση της κεντρικής ισοτιμίας της δραχμής κατά 3,5%. Σαν αποτέλεσμα είχαμε τον επανακαθορισμό της ισοτιμίας δραχμής – ευρώ: 340,75: 1 από 353:1

01.02.2000

Η Ελλάδα ικανοποιεί το προαπαιτούμενο κριτήριο του πληθωρισμού

09.03.2000

Η Ελλάδα καταθέτει επιστολή-αίτηση για την υιοθέτηση του ευρώ

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Χρονοδιάγραμμα μετάβασης

11.04.2000

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των χωρών-μελών της ΕΕ για το 2000, με αναφορά στα επιτεύγματα της ελληνικής οικονομίας
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοινώνει τις θετικές γνωμοδοτήσεις, τις εκθέσεις και τις εισηγήσεις για την ένταξη της Ελλάδας από την ΕΚΤ και τη Νομισματική Επιτροπή

03.05.2000

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοινώνει τη σύμφωνη γνώμη της για την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ

05.06.2000

Το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας (ECOFIN) έκρινε με βάση τις εκθέσεις σύγκλισης, ότι η Ελλάδα πληρούσε τις απαραίτητες προϋποθέσεις ένταξης στην ευρωζώνη

19.06.2000

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατόπιν πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποφασίζει την κατάργηση της παρέκκλισης της Ελλάδος, δηλ. την υιοθέτηση του ευρώ από τη χώρα μας, από την 1η Ιανουαρίου 2001

Η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ

Χρονοδιάγραμμα μετάβασης

01.01.2001

- Με την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ κλειδώνεται η ισοτιμία της δραχμής με το ευρώ
- Η δραχμή είναι πλέον υποδιαίρεση του ευρώ. Η Ελλάδα γίνεται το 12ο μέλος της ευρωζώνης
- Οι τιμές των προϊόντων αναγράφονται προοδευτικά και στα δύο νομίσματα
- Οι συναλλαγές γίνονται σε δραχμές
- Μπορούν να ανοιχθούν λογαριασμοί και να γίνουν συναλλαγές και σε ευρώ, αλλά σε λογιστική μορφή
- Έναρξη της κυκλοφορίας των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων ευρώ και σταδιακή απόσυρση της δραχμής

01.01.2002

Το ευρώ και η δραχμή συνυπάρχουν για περίοδο δύο μηνών, όπου μετά το πέρας αυτής οι συναλλαγές γίνονται αποκλειστικά σε ευρώ

Μέρος 3ο

Εξευρωπαϊσμός ελληνικής εξωτερικής πολιτικής

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

1η Περίοδος: 1981 – 1985

2η Περίοδος: 1986 – 1995

3η Περίοδος: 1996 – 2009

4η Περίοδος: 2010 – Σήμερα

[Κατηγοριοποίηση ΥΠΕΞ: <https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stin-ee/i-poreia-tis-elladas-stin-europaiki-enosi.html>]

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

1η Περίοδος (1981 – 1985) – Αμφισβητώντας Πτυχές της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

- Έντονη αμφισβήτηση βασικών πτυχών ευρωπαϊκής ενοποίησης
- Επαναπροσδιορισμός κυβερνητικής πολιτικής υπέρ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ευρωεκλογές 1985)

1981: έτος ένταξης στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΟΚ, ΕΚΑΧ, ΕΚΑΕ)

- Απαρχή μακρόχρονης μεταβατικής περιόδου (1981-1987)
- τα κόμματα της αντιπολίτευσης αμφισβητούν την ανάγκη και τους όρους ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ και τις άλλες Κοινότητες

1982: Η κυβέρνηση επιδίωξε «ειδικό καθεστώς» σχέσεων και ρυθμίσεων, μέσω υπομνήματος για:

- διακριτές πρόσθετες μεταβατικές περιόδους ενσωμάτωσης κοινοτικών διατάξεων και ρυθμίσεων,
- εξαιρέσεις από την εφαρμογή συγκεκριμένων Κοινοτικών πολιτικών,
- πρόσθετες οικονομικές ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας και ειδικότερα στον τομέα της γεωργίας

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

1η Περίοδος (1981 – 1985) – Αμφισβητώντας Πτυχές της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

1983

- Η Επιτροπή αναγνωρίζει ως βάσιμο μόνο το δεύτερο αίτημα (ικανοποιείται με την έγκριση των ΜΟΠ)
- Η Πρώτη Ελληνική Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου χαρακτηρίστηκε από διαφοροποίηση θέσεων σε διεθνή θέματα ζήτημα

1985

Έγκριση ΜΟΠ

Για την διευκόλυνση της υλοποίησης σε επίπεδο περιφέρειας, δημοσιεύεται:

- ο ν. 1622/1986, «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός
- το Π.Δ. 51/1987 «Καθορισμός των Περιφερειών της Χώρας για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της Περιφερειακής Ανάπτυξης» με το οποίο ιδρύεται ο θεσμός των περιφερειών

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

2η Περίοδος (1986-1995) – Στηρίζοντας την Περαιτέρω Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Υποστήριξη:

- «ομοσπονδιακού» πρότυπου ενοποίησης
- ανάπτυξης Κοινής πολιτικής σε πρόσθετους τομείς (περιβάλλον, ισότητα φύλων, πολιτισμός, παιδεία, υγεία)
- υπερεθνικών θεσμών και οργάνων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο)
- μιας Κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας
- ολοκλήρωσης και ομαλής λειτουργίας της Κοινής Αγοράς
- δημιουργίας κοινών συνόρων και κοινών δυνάμεων για την υποστήριξή τους

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

3η Περίοδος (1996-2009) – Υπέρ της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

1996- Η ελληνική κυβέρνηση αποτελεί βασικό υποστηρικτή:

- της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- της εμβάθυνσης της ενοποίησης
- της διαμόρφωσης Κοινών πολιτικών σε ένα ευρύ πεδίο δράσεων δημόσιας πολιτικής

2001: ένταξη στην ΟΝΕ ως πλήρες μέλος

2002: υιοθέτηση ενιαίου νομίσματος (ευρώ) από την 1η Ιανουαρίου 2002

2003- η Ελλάδα υποστηρίζει:

- την υιοθέτηση κειμένου Ευρωπαϊκού Συντάγματος
- την έναρξη του διαλόγου για την ένταξη των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Περίοδοι Διαμόρφωσης Ευρωπαϊκής Πολιτικής

4η Περίοδος (2010-Σήμερα) – Στήριξη από την ΕΕ στην Οικονομική Κρίση

2010- Η Ελλάδα:

- εισέρχεται σε μακρόχρονη περίοδο οικονομικής κρίσης και οικονομικής ύφεσης
- προχωρά στην αποδοχή και εφαρμογή Προγραμμάτων και των Μνημονίων οικονομικής προσαρμογής και λιτότητας, υπό την εποπτεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΕΕ, ΕΚΤ, ΔΝΤ)

Προγράμματα δημοσιονομικής Προσαρμογής (2010, 2012, 2018)

Αύξηση δεικτών ανεργίας

Φτωχοποίηση μεγάλων ομάδων πληθυσμού

Ευρύτατες αναδιαρθρώσεις

Οι Ελληνικές Προεδρίες

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΕΡΙΕΣ

1η Ελληνική Προεδρία ΕΚ	Β΄ εξάμηνο 1983
2η Ελληνική Προεδρία ΕΚ	Β΄ εξάμηνο 1988
3η Ελληνική Προεδρία ΕΕ	Α΄ εξάμηνο 1994
4η Ελληνική Προεδρία ΕΕ	Α΄ εξάμηνο 2003
5η Ελληνική Προεδρία ΕΕ	Α΄ εξάμηνο 2014

Οι Ελληνικές Προεδρίες

1η Ελληνική Προεδρία

- Θέσπιση νέου συμπληρωματικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το 1983
- Προώθηση τρίτου γύρου διαπραγματεύσεων διεύρυνσης για την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας

2^η Ελληνική Προεδρία

- Ανάληψη πρωτοβουλιών για τη συζήτηση μείζονων ζητημάτων (διεθνής ρόλος Κοινότητας, βελτίωση σχέσεων Ανατολής-Δύσης, Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας)
- Ορισμός καταληκτικής προθεσμίας για την εγκαθίδρυση της Ενοποιημένης Εσωτερικής Αγοράς
- Ανακοίνωση «Πακέτου Delors»- Α' ΚΠΣ για:
 1. την αναθεώρηση της ΚΑΠ
 2. την αύξηση της χρηματοδότησης και των πόρων των διαρθρωτικών Ταμείων
 3. τη βελτίωση της συνοχής (cohesion) μεταξύ των κρατών μελών.

Οι Ελληνικές Προεδρίες

3η Ελληνική Προεδρία

- Συμπίπτει με την έναρξη εφαρμογής της Συνθήκης το Μάαστριχτ
- Υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών για:
 1. τη μείωση της ανεργίας στις χώρες της ΕΕ
 2. τον προγραμματισμό για την καθιέρωση των διευρωπαϊκών δικτύων (κυρίως στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών)
 3. την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο
- Ίδρυση Ταμείου Συνοχής
- Έγκριση Ευρωπαϊκού Χάρτη Ενέργειας
- Ίδρυση Επιτροπής των Περιφερειών
- Έναρξη λειτουργίας ΚΕΠΠΑ
- Ολοκλήρωση των διαδικασιών για την προετοιμασία μιας Συνθήκης για την ίδρυση της Europol
- Προετοιμασία στρατηγικής για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών ουσιών στην ΕΕ
- Μεταφορά Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (CEDEFOP), από το Βερολίνο στη Θεσσαλονίκη

Οι Ελληνικές Προεδρίες

4η Ελληνική Προεδρία

- Παρουσίαση σχεδίου Ευρωπαϊκού Συντάγματος
- Υπογραφή Συνθήκης Ένταξης των 10 χωρών ΝΑ Ευρώπης

5η Ελληνική Προεδρία

1. Περαιτέρω ενσωμάτωση της ΕΕ και της Ευρωζώνης (εμβάθυνση ΟΝΕ, ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, σύναψη Κανονισμού για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Εξυγίανσης)
2. Σύνδεση Ανάπτυξης – Εργασίας – Συνοχής (έγκριση νομοθετικού πακέτου των Ίδιων Πόρων για την χρηματοδότηση ευρωπαϊκών πολιτικών, στο πλαίσιο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, συμφωνία χρηματοδότησης Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας, συμμετοχή της Ένωσης στην αύξηση κεφαλαίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων)
3. Σύνδεση Μετανάστευσης – Συνόρων – Κινητικότητας (περαιτέρω απελευθέρωση θεωρήσεων, υιοθέτηση Οδηγίας για τις συνθήκες εισόδου και παραμονής υπηκόων τρίτων χωρών και Κανονισμού FRONTEX).
4. Οριζόντιες Θεματικές Θαλάσσιων Πολιτικών (επαναπροσδιορισμός και επανεκκίνηση ευρωπαϊκών θαλάσσιων πολιτικών σε όλες τους τις πτυχές, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας, της ανάπτυξης και της ενέργειας)

Θέσεις Ελληνικής Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Η Ελλάδα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία:

- σε όλες τις εμπορικές συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες
- στην ενισχυμένη προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας με έμφαση στην προστασία προϊόντων ΠΟΠ και Γεωγραφικών Ενδείξεων
- στη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων με την Ιαπωνία με στόχο την επίτευξη μίας ενισχυμένης Συμφωνίας (κύρια θέματα: απελευθέρωση δασμών στα νωπά και μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα, εξάλειψη μη δασμολογικών μέτρων στο εμπόριο)

Θέσεις Ελληνικής Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Η Ελλάδα υποστηρίζει:

- την Ανατολική Εταιρική Σχέση και την προσέγγιση της ΕΕ με τους έξι εταίρους, βάσει της αρχής της διαφοροποίησης (Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Γεωργία, Δημοκρατία της Μολδαβίας, Λευκορωσία και Ουκρανία)
- την ενταξιακή πορεία Σερβίας και Μαυροβουνίου (εφαρμόζει Διμερή Μνημόνια Συνεργασίας για την παροχή τεχνογνωσίας και την επιτάχυνση της ενταξιακής πορείας τους)
- την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο αυστηρής, αλλά δίκαιης αιρεσιμότητας και επί τη βάσει της αρχής των ίδιων επιδόσεων

Θέσεις Ελληνικής Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Η Ελλάδα υποστηρίζει:

- πως το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων, αποτελεί σημαντικό μέτρο για τον καταμερισμό των κινδύνων της Τραπεζικής Ένωσης
- πως η αντιμετώπιση των «ελλειμμάτων» θα πρέπει να επιτευχθεί μέσω της αύξησης των εσόδων του Προϋπολογισμού
- την ενίσχυση της χρηματοδότησης τόσο για την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών, όσο και για έρευνα και ανάπτυξη, περιβαλλοντικές δράσεις και ενεργειακή επάρκεια
- τον περιφερειακό χαρακτήρα της πολιτικής συνοχής, η οποία θα πρέπει να αφορά όλες τις περιοχές από όλα τα κράτη μέλη, και την εξασφάλιση ικανοποιητικής χρηματοδότησης για τις Περιφέρειες που προβλέπεται ότι θα εξέλθουν βαθμιαία από τις σημαντικές χρηματοδοτήσεις της προηγούμενης χρηματοδοτικής περιόδου

Θέσεις Ελληνικής Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Η Ελλάδα αποδίδει μεγάλη σημασία:

- στην έννοια της εδαφικής συνοχής για την αντιμετώπιση, στο επίπεδο της ΕΕ, των εγγενών προβλημάτων που συνδέονται με τα νησιά και τη νησιωτικότητα
- στην αναμόρφωση της χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ
- στα μέτρα για την εξάλειψη των εμποδίων και κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών
- Στην ανάπτυξη μίας Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ένωσης
- Στην ανάπτυξη συνολικής προσέγγισης στην αντιμετώπιση των κρίσεων σύμφωνα με την οποία οι δύο πτυχές της ΚΠΑΑ (στρατιωτική και μη-στρατιωτική) θα πρέπει να αναπτύσσονται παράλληλα και ισόρροπα, με συνεκτική χρήση όλων των εργαλείων που διαθέτει η ΕΕ.

Μέρος 4ο

Ελληνική Δημόσια Διοίκηση και Ευρωπαϊκή Ένωση

Το κοινοτικό κεκτημένο

- Κοινό υπόβαθρο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που συνδέει το σύνολο των κρατών μελών ως Ευρωπαϊκή Ένωση
- Προϋπόθεση για την ένταξη των κρατών- μελών στο Ενωσιακό οικοδόμημα
- Μέσον για την επίτευξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

Το κοινοτικό κεκτημένο περιλαμβάνει:

- το περιεχόμενο, τις αρχές και τους πολιτικούς στόχους των Συνθηκών,
- τη νομοθεσία που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή των Συνθηκών και τη νομολογία του Δικαστηρίου,
- τις δηλώσεις και τα ψηφίσματα που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της Ένωσης,
- τις πράξεις που αφορούν την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας,
- τις πράξεις που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων
- τις διεθνείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί από την Κοινότητα και μεταξύ των κρατών- μελών στον τομέα των δραστηριοτήτων της Ένωσης

Το κοινοτικό κεκτημένο

Το Κοινωνικό Κεκτημένο δεν περιλαμβάνει:

- Ένα ευρωπαϊκό διοικητικό πρότυπο
- Κοινές προδιαγραφές προς τις οποίες τα κράτη-μέλη οφείλουν να συγκλίνουν
- Μία κοινή πολιτική για τη δημόσια διοίκηση

Η ανταπόκριση των κρατών- μελών εξαρτάται από:

- τα διοικητικά συστήματα των κρατών- μελών
- τη θεσμική ικανότητά τους για την υιοθέτηση και εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων
- το είδος των παρεμβάσεων που επιχειρούνται

- Διαφοροποίηση διαδικασίας εξευρωπαϊσμού
- Ευρεία περιθώρια εθνικής διακριτικής ευχέρειας
- Αμφίβολη επίτευξη διοικητικής σύγκλισης

Το κοινοτικό κεκτημένο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση:

- θέτει απαιτήσεις προσαρμογής των εθνικών διοικητικών συστημάτων (κυρίως προσαρμοστικές μετατροπές)
- επιδιώκει την ανάδειξη ενός πλαισίου κοινών αρχών διοικητικής οργάνωσης και λειτουργίας, μέσω:
 - Ήπιων παρεμβάσεων (μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών)
 - Ισχυρών πιέσεων προσαρμογής (συμπίπτουν με το ξέσπασμα της κρίσης)

Απώτερος στόχος: η ενίσχυση της ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των κρατών-μελών στην προσπάθεια εφαρμογής των Ενωσιακών πολιτικών

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

1980-1981: ένταξη στην ΕΟΚ

- Ν. 1104/1980 για τη δημιουργία μηχανισμού συντονισμού με συμμετοχή ΥΠΕΞ και Υπουργείου Συντονισμού (Εθνικής Οικονομίας)
- Διυπουργική Επιτροπή Συντονισμού- Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (περιορισμένη λειτουργία, ad hoc συντονισμός)
- Σύσταση διοικητικών μονάδων οριζόντιας αρμοδιότητας στα Υπουργεία

Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη- Επέκταση τομέων ευρωπαϊκής συνεργασίας

- Εντατικοποίηση προσπάθειας συντονισμού
- Διεύρυνση εμπλεκόμενων φορέων

Διάχυτος χαρακτήρας συντονισμού

Αυτονόμηση φορέων άσκησης δημοσίων πολιτικών

Αναποτελεσματικότητα- ασυνέχεια- αποσπασματικότητα (σε επίπεδο διαχείρισης και ενσωμάτωσης ευρωπαϊκών πολιτικών)

Ανεπαρκής ανταπόκριση στις απαιτήσεις της ενοποιητικής διαδικασίας

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

1986- ΜΟΠ

- Εισαγωγή θεσμού της περιφερειακής διοίκησης
- Θέσπιση δεκατριών περιφερειών για την διαχείριση των ΜΟΠ

ν. 1622/1986

Π.Δ. 51/1987

ΜΟΠ

+

Απουσίας ευρύτερης λογική εξορθολογισμού και αναμόρφωσης διοικητικοί συστήματος

-

- ευκαιρίες συμμετοχής Περιφερειών στις διαδικασίες πολιτικής
- εκσυγχρονισμό/αναβάθμιση υποδομών μέσω αξιοποίησης Κοινοτικών κονδυλίων

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

1994

- Μετατροπή κρατικών νομαρχιών σε β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης για:
 - ενδυνάμωση αντιπροσωπευτικού χαρακτήρα εκπροσώπησης στην Επιτροπή των Περιφερειών
 - ενεργότερη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων (Αρχής της Επικουρικότητας)

1996

- Σύσταση Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης (ΜΟΔ)
- Σύσταση Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης ανά θεματικό πεδίο πολιτικής και ανά περιφέρεια

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

2000- Στρατηγική Λισαβόνας

- Ο εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών ως βασική προϋπόθεση οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξορθολογισμός/αύξηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων διοίκησης

2001: πρόγραμμα Πολιτεία (ν. 2880/2001)

- Επέκταση και διασύνδεσης των συστημάτων ΤΠΕ
- Ανασχεδιασμός διαδικασιών - δομών
- Διαλειτουργικότητα- προστασία προσωπικών δεδομένων- ασφάλεια ηλεκτρονικών συναλλαγών
- Βελτίωσης Διοικητικής Ικανότητας Ανθρώπινου Δυναμικού της Δημόσιας Διοίκησης

2004: Ν. 3230/20024 «Διοίκηση Μέσω Στόχων»

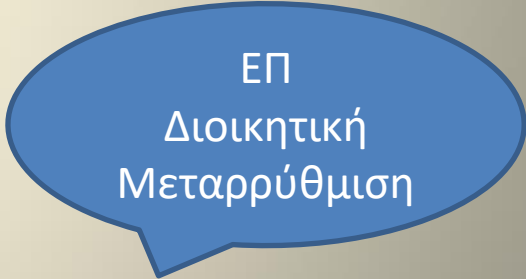
Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

2007- Συνθήκη Λισαβόνας

- Ενίσχυση συμμετοχής κρατών- μελών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων , με στόχο:
 - Τον περιορισμό του ελλείμματος νομιμοποίησης των αποφάσεων της ΕΕ
 - Την ενδυνάμωση του δημοκρατικού χαρακτήρα της ΕΕ

ΕΣΠΑ 2007-2013:Από τα έργα υποδομής στον εκσυγχρονισμό της της δημόσιας διοίκησης

- Μείωση του χρόνου απονομής συντάξεων
- Μείωση κόστους γραφειοκρατίας για τις επιχειρήσεις
- Συντόμευση χρόνου έκδοσης πιστοποιητικών
- Αυστηρός έλεγχος προμηθειών των νοσοκομείων
- Ταχύτερη απονομή της Δικαιοσύνης
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αξιοποίησης και εκπαίδευσης ανθρώπινου δυναμικού
- Απλούστευση διαδικασιών και εισαγωγή ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση

ΕΠ
Διοικητική
Μεταρρύθμιση

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

2009- Χάρτα για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση (Επιτροπή Περιφερειών)

2010- Πρόγραμμα Καλλικράτης: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Ν.3852/2010)

- Συστηματική και ολοκληρωμένη αναδιάρθρωση διοικητικής οργάνωσης
- Οι περιφέρειες ως β' βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης
- Η εισαγωγή του θεσμού των Κρατικών Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Διαδικασίες προσαρμογής Ελληνικής Διοίκησης

2010- Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

- επιστέγασμα και συνέχεια της Στρατηγικής της της Λισαβόνας, με στόχο:
 - την ανάκαμψη της Ευρώπης
 - την ανάδειξή της σε μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία με υψηλά ποσοστά απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής
- Συμπίπτει με την αρχή της οικονομικής κρίσης

Η δημοσιονομική εξυγίανση στο επίκεντρο της διοικητικής μεταρρύθμισης

Αύξηση δημοσιονομικής πίεσης προς κράτη- μέλη

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις

Η περίπτωση της Ελλάδας

Η αντιμετώπισή των χρόνιων παθολογιών του συστήματος ως προϋπόθεση για:

- ✓ την ανάκαμψη της χώρας,
- ✓ την οικονομική υποστήριξή μέσω των Μνημονίων

Ευρύτατες παρεμβάσεις στους τομείς:

- ✓ της δημοσιονομικής διαχείρισης
- ✓ της φορολογικής διοίκησης
- ✓ του συστήματος προσλήψεων
- ✓ των προμηθειών του δημοσίου
- ✓ της υγείας

Η αναγωγή της δημόσιας διοίκησης σε κεντρικό πυρήνα της διαρθρωτικής αλλαγής

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

A) ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

1. Δημιουργία σύγχρονου μηχανισμού παρακολούθησης δημοσιονομικών στόχων
2. Εφαρμογή ενιαίων δημοσιονομικών κανόνων
3. Ενίσχυση ρόλου του Υπουργείου Οικονομικών

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Α) ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

1. ν. 3871/2010 «Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη»

- Τροποποίηση διατάξεων περί Δημοσίου Λογιστικού
- Εισαγωγή νέου πλαισίου κατάρτισης, εκτέλεσης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού
- Εισαγωγή Μακροπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ετήσιος προϋπολογισμός και μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές επιδιώξεις υπουργείων ανά τετραετία)
- Αναγνώριση αρμοδιότητας συντονισμού και εποπτείας για το Υπουργείο Οικονομικών
- Εισαγωγή διαδικασίας κεντρικού σχεδιασμού του προϋπολογισμού
- Πρόβλεψη ανωτάτων δεσμευτικών ορίων δαπανών ανά φορέα (εντός των οποίων οι φορείς μπορούν να κατανείμουν τις δαπάνες τους)
- Εισαγωγή ενιαίων κανόνων λογιστικής απεικόνισης των οικονομικών μεγεθών βάσει διπλογραφικού συστήματος

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

A) ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

2. ν. 4064/2012 για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την ορθή εκτέλεση των δαπανών μέσω της εισαγωγής Μητρώου Αναλήψεων Υποχρεώσεων

3. ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας»

- συγκεκριμένες απαιτήσεις κατάρτισης και εκτέλεσης Π/Υ
- σαφείς στόχοι
- Λογιστικό Σχέδιο της Κεντρικής Διοίκησης
- διορθωτικοί μηχανισμοί για την περίπτωση αποκλίσεων
- υποχρέωση υποβολής δημοσιονομικών αναφορών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

4. ν. 4336/2015

- Αναμόρφωση συστήματος διαχείρισης και ελέγχου δαπανών φορέων Γενικής Κυβέρνησης
- Μεταφορά αρμοδιότητας προληπτικού ελέγχου από το Υπουργείο Οικονομικών στις ΓΔΟΥ

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Α) ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

- Αναβάθμιση Στατιστικής Υπηρεσίας (Σύσταση ΕΛΣΤΑΤ)
- Ίδρυση Γραφείου Προϋπολογισμού της Βουλής
- Σύσταση του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου
 - Ανεξάρτητη Αρχή με λειτουργική ανεξαρτησία
 - Αξιολόγηση μακροοικονομικών προβλέψεων, στις οποίες βασίζονται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής και το σχέδιο ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού
 - παρακολούθηση συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Β) ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

- Δημιουργία κεντρικής βάσης δεδομένων ανθρωπίνου δυναμικού (απογραφή)
- Σύσταση Ενιαίας Αρχής Πληρωμών για:
 - τον έλεγχο της μισθοδοσίας των δημοσίων υπαλλήλων
 - την αποτελεσματικότερη άσκηση της μισθολογικής πολιτικής

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Γ) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

1. Κινητικότητα

- Αρχική σύνδεση με απολύσεις/μείωση προσωπικού δημοσίου τομέα
- 2012: ανακύπτει το ζήτημα δημιουργίας μόνιμου μηχανισμού κινητικότητας μεταξύ υπουργείων
- 2014: η κινητικότητα ως μέσο ενίσχυσης της ευελιξίας και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού
- Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2014-2016: προβλέπει τη σύσταση μόνιμου μηχανισμού κινητικότητας
- ν.4440/2016: εισαγωγή ενιαίων κανόνων για το σύνολο των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης

- Η μετακίνηση από μία δημόσια υπηρεσία σε άλλη διενεργείται ως μετάταξη σε κενή οργανική θέση κλάδου/ειδικότητας της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας/εκπαιδευτικής βαθμίδας, για την οποία ο υπάλληλος έχει τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.
- Η απόσπαση ανακτά τον προσωρινό της χαρακτήρα και αποτελεί μέσο για την αντιμετώπιση προσωρινών και επείγουσών αναγκών.

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις

Η περίπτωση της Ελλάδας

Γ) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

1. Κινητικότητα

- Αναπτύσσεται σε 3 κύκλους/ έτος
- Εποπτεία: Κεντρική Επιτροπή Κινητικότητα

Στάδιο 1^ο: ανάρτηση κενών θέσεων δημοσίων φορέων στον κεντρικό ιστότοπο

Στάδιο 2^ο: υποβολή αιτήσεων

Στάδιο 3^ο: συγκριτική αξιολόγηση υποψηφίων από τριμελή επιτροπή φορέα υποδοχής

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Γ) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

2. Περιγράμματα θέσεων εργασίας

- Περιγράφουν τα καθήκοντα κάθε θέσης και τις προϋποθέσεις πρόσβασης σε αυτή
- Επιτρέπουν την αντιστοίχιση αναγκών και διαθέσιμου προσωπικού
- Διευκολύνουν την ορθολογική στελέχωση
- Θέτουν συγκεκριμένα κριτήρια προσλήψεων, υπηρεσιακών μετακινήσεων και επιλογής σε θέσεις ευθύνης
- Πρώτη εφαρμογή: προκήρυξη για πλήρωση θέσεων προϊσταμένων οριζόντιων Γενικών Διευθύνσεων (2017)

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Γ) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

3. Ψηφιακά οργανογράμματα

- Εξασφάλιση αξιόπιστων δεδομένων για την οργάνωση και στελέχωσή των φορέων της δημόσιας διοίκησης
- Αποτύπωση διάρθρωσης κατά οργανικές μονάδες, περιγραμμάτων θέσεων εργασίας και την στελέχωσης όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης
- Υποχρέωση διαρκούς ενημέρωσης σε περίπτωση μεταβολών

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Γ) ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

4. Αξιολόγηση προσωπικού

- Διαχρονικό αντικείμενο τριβής και αμφισβήτησης (έλλειμμα αξιοπιστίας)
- Δεν τίθεται στο 1^ο Μνημόνιο
- Το 2012 συνδέεται με πιέσεις για μείωση του προσωπικού
- η Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2014-2016 συμπεριλαμβάνει στις προτεραιότητές της την εφαρμογή ενός σύγχρονου συστήματος αξιολόγησης της απόδοσης με βάση στοχοθεσία.
- Το νέο σύστημα αξιολόγησης εισήχθη με τον ν.4369/2016

Τρεις κατηγορίες κριτηρίων

1. γνώση αντικειμένου, ενδιαφέρον και δημιουργικότητα
2. Υπηρεσιακές σχέσεις και συμπεριφορά
3. αποτελεσματικότητα

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Δ) ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Πρώτο Πρόγραμμα: έμφαση σε μέτρα περιορισμού του κόστους

Δεύτερο Πρόγραμμα: περιορισμός δομών κεντρικής διοίκησης

Τρίτο πρόγραμμα: υποχρέωση εκπόνησης στρατηγικής αναδιοργάνωσης διοικητικών δομών και την αποκομματικοποίηση της διοίκησης

Κυβερνητικό επίπεδο: Διεύρυνση του οργανωτικού σχήματος- σύσταση νέων μηχανισμών υποστήριξης και συντονισμού κυβερνητικού έργου

2012- Σύσταση Κυβερνητικού Συμβούλιου, για τη διαμόρφωση πολιτικών

- Βελτίωσης της οργάνωσης, λειτουργίας και αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης
- Αξιολόγησης υπηρεσιών και φορέων του δημόσιου τομέα

2013- θεσμοθέτηση Γενικής Γραμματείας Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Δ) ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

2012: συγκρότηση πρώτων Επιτροπών για την αξιολόγηση συγκεκριμένων δομών, με κριτήρια:

- τις ασκούμενες αρμοδιότητες
- την αποδοτικότητα των οργανωτικών μονάδων
- τις διαδικασίες
- τη συμβατότητα των δομών με τους αρχικούς λειτουργικούς στόχους, ιδίως όσον αφορά τις δημοσιονομικές επιπτώσεις
- τη δυνατότητα κατάργησης ή/και συγχώνευσης μονάδων ή εποπτευόμενων φορέων

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις

Η περίπτωση της Ελλάδας

Δ) ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

ν. 4178/2013

Τα βασικά στοιχεία των Οργανισμών προσδιορίζουν:

- την αποστολή του φορέα και τη διάρθρωση των υπηρεσιών του σε οργανικές μονάδες,
- την ονομασία και την έδρα των οργανικών μονάδων, τους στρατηγικούς στόχους και τις αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων,
- τους κλάδους προσωπικού κατά κατηγορίες, τον αριθμό και την κατανομή των θέσεων σε κλάδους και ειδικότητες και τα αντίστοιχα τυπικά προσόντα διορισμού / πρόσληψης,
- την γενική περιγραφή προσόντων και καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης και των κλάδων των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων.

2014: έκδοση οργανισμών δεκαέξι Υπουργείων

- ανώτατο όριο στις θέσεις ανά Υπουργείο
- αριθμητική κατανομή στις επιμέρους υπηρεσιακές μονάδες
- σύσταση οργανωτικών νέων οργανωτικών μονάδων (ΓΔΟΥ, Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου)

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Δ) ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

2016- έναρξη νέας διαδικασίας αξιολόγησης των δομών των οργανικών μονάδων των Υπουργείων

- Δημοσίευση νέων Οργανισμών, σταδιακά, έως τις αρχές του 2018
- Επιχειρείται η προσαρμογή του τρόπου αποτύπωσης της διάρθρωσης στα Ψηφιακά Οργανογράμματα

Οικονομική Κρίση και Διοικητικές Μεταρρυθμίσεις Η περίπτωση της Ελλάδας

Δ) ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

2010-2014: μαζικές συγχωνεύσεις και καταργήσεις φορέων (κατάργηση 51 φορέων/ συγχώνευση 43 φορέων)

Δημιουργία αυτοτελών ή οριζόντιων δομών στα Υπουργεία

- Εξαίρεση από βασική ιεραρχία της υπηρεσιακής δομής
- Απευθείας υπαγωγή στον Υπουργό (Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας, Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου)

Σύσταση αυτοτελών δομών

- Ενιαία Αρχή Πληρωμών
- Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο
- Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων

Μετασχηματισμός/ ανεξαρτητοποίηση προϋφιστάμενων δομών

- ΕΛΣΤΑΤ - ΑΑΔΕ

Διοικητική Μεταρρύθμιση & Μεταμνημονιακή Περίοδος

Ν. 4622/2019- Επιτελικό κράτος

- ✓ Συστηματοποίηση- κωδικοποίηση διατάξεων για την που διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και των φορέων της κεντρικής διοίκησης
- ✓ Σειρά παρεμβάσεων για την αποτελεσματική λειτουργία του κρατικού μηχανισμού

1. Διάκριση κυβέρνησης- διοίκησης
2. Εισαγωγή εγγυήσεων διαφάνειας και ακεραιότητας στην κρατική λειτουργία
3. Αποτελεσματικός συντονισμός κυβέρνησης

Διοικητική Μεταρρύθμιση & Μεταμνημονιακή Περίοδος

N. 4622/2019- Επιτελικό κράτος

1. Υπηρεσιακοί γραμματείς

- Επικεφαλής διοικητικής ιεραρχίας
- Ορίζονται από ανεξάρτητο όργανο
- Εκτεταμένες αρμοδιότητες (έκδοση του συνόλου των ατομικών διοικητικών πράξεων, διοικητική και οικονομική διαχείριση Υπουργείου)

2. Σύστημα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης κυβερνητικού έργου

- Εδραίωση συστήματος στοχοθεσίας και λογοδοσίας
- Προκαθορισμένοι στόχοι
- Ενοποιημένο Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής
- Ετήσιος ρυθμιστικός προγραμματισμός προγραμματισμού
- Κεντρικός συντονισμός νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας

Διοικητική Μεταρρύθμιση & Μεταμνημονιακή Περίοδος

N. 4622/2019- Επιτελικό κράτος

- 3. Ολοκληρωμένο πλαίσιο κωλυμάτων, ασυμβιβάστων και κανόνων αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων (και μετά τη λήξη της θητείας τους) για:**
 - Μέλη της Κυβέρνησης
 - Υφυπουργούς
 - Γενικούς- Ειδικούς Γραμματείς
- 4. Σύσταση Εθνικής Αρχής Διαφάνειας,**
- 5. Σύσταση Προεδρίας της Κυβέρνησης**
- 6. Ενδυνάμωση Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων**

Αποτίμηση Μεταρρυθμίσεων

Διαφοροποιημένη ένταση και έκταση ανά περίοδο

- Έως την κρίση: πυροσβεστικές αλλαγές με στόχο την εξασφάλιση κονδυλίων
- Δημοσιονομική κρίση: αφορμή για ριζική αναμόρφωση δημόσιας διοίκησης

Ικανοποιητική προσαρμογή

Υιοθέτηση και εφαρμογή συνεκτικού πλαισίου για:

- ✓ την εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών
- ✓ την ανάπτυξη αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (Απογραφή) την παρακολούθηση- έλεγχο δημόσιων δαπανών (Εθνική Αρχή Πληρωμών)

Αποτίμηση Μεταρρυθμίσεων

Αδυναμίες

- ✓ ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο
- ✓ Υπερβολική επιβάρυνση διοικητικού μηχανισμού
- ✓ Αμφίβολη προστιθέμενη αξία μεταρρυθμίσεων
- ✓ Υποβάθμιση- εργαλειακή εκμετάλλευση μεταρρυθμίσεων για δημοσιονομικούς λόγους
- ✓ Αποσπασματική εφαρμογή – αντιδράσεις- απουσία συναινέσεων

- Κίνδυνοι αποτυχίας
- Αδυναμία εξασφάλισης συνθηκών και εγγυήσεων για διατήρηση θεσμικής συνέχειας

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

A) Απουσία ενιαίου Ευρωπαϊκού διοικητικού μοντέλου

- Εμποδίζει τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων και στόχων
- Στερεί τη δυνατότητα επιβολής μέτρων συμμόρφωσης

Λανθάνον μοντέλο διοίκησης, το οποίο ανταποκρίνεται στα χαρακτηριστικά αναπτυγμένων και οργανωμένων γραφειοκρατικών συστημάτων

- επιπλέον δυσχέρειες στην διοικητική σύγκλιση
- τα κράτη-μέλη υφίστανται διαφοροποιημένης έντασης και έκτασης πιέσεις προσαρμογής

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

A) Η απουσία ενιαίου διοικητικού μοντέλου για την Ελλάδα

Η ελληνική δημόσια διοίκηση:

- τυπικά δομημένη κατά το Βεμπεριανό γραφειοκρατικό πρότυπο
- εγγενείς δομικές στρεβλώσεις
- απουσία διοικητικής κουλτούρας

- Επιφανειακή και εργαλεία ανταπόκριση στις Ενωσιακές απαιτήσεις
- Απουσία οράματος
- Υστέρηση σε θέματα σχεδιασμού

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

Α) Απουσία ενιαίου διοικητικού μοντέλου- απόπειρες προσαρμογής

- Σύσταση των περιφερειών ως κρατικών υπηρεσιών περιφερειακού επιπέδου για την διαχείριση των ΜΟΠ
- Θεσμοθέτηση νέων δομών διαχείρισης ευρωπαϊκών προγραμμάτων (ΜΟΔ, Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης)

Ανάπτυξη ολοκληρωμένου και συνεκτικού συστήματος για:

- την αποτελεσματική διαχείριση έργων εκσυγχρονισμού της διοίκησης (taxisnet, syzefxis)
- την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού (επιμόρφωση δημοσίων υπαλλήλων, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης)

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

Β) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- Πελατειακές σχέσεις
- Τυπολατρία
- Νομοθετικός πληθωρισμός
- Έλλειμμα σχεδιασμού κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης δημόσιων πολιτικών
- Έλλειμμα συντονισμού κατά την υλοποίηση δημοσίων πολιτικών
- Ανισοκατανομή ανθρώπινου δυναμικού μεταξύ υπηρεσιών
- Αδυναμία σχεδιασμού και εφαρμογής ολοκληρωμένων δημόσιων πολιτικών
- Υστέρηση σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Απουσία σύγχρονων μεθόδων, τεχνικών και εργαλείων διοίκησης
- Κορπορατισμός
- Απουσία οργανωσιακής κουλτούρας/ αντίσταση δημοσιοϋπαλληλίας

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

B) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- 1950: Έκθεση Βαρβαρέσου «Περί του Οικονομικού Προβλήματος της Ελλάδος»

- Ανισοκατανομή ανθρώπινου δυναμικού
- Πελατειακές σχέσεις- ευνοιοκρατία- κομματισμός-αναξιοκρατία
- Νομικισμός

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

B) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- 1960: Έκθεση Langrod

1. Ακαταλληλότητα και λειτουργική ανεπάρκεια ανθρώπινου δυναμικού λόγω:

- οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων
- ιστορικών και πολιτικών παραγόντων
- πολιτικών παραγόντων
- Νομικισμού
- Διοικητικού συγκεντρωτισμού αποφάσεων και αρμοδιοτήτων
- Δυσαρμονίας τυπικών- πραγματικών προσόντων

2. Ανεπαρκής συντονισμός υπηρεσιών

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

Β) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- 1987: Έκθεση ΚΕΠΕ για τη δημόσια διοίκηση

Ανάγκη για:

- Βελτίωση/ ποιοτική αναβάθμιση οργάνωσης/ λειτουργιών/ δομής δημόσιας διοίκησης (συγκεκριμενοποίηση αρμοδιοτήτων, ΤΠΕ –έρευνα)
- Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού (βαθμολογικό σύστημα, υπηρεσιακός συντονισμός, μισθολογικό σύστημα, αναδιάρθρωση θέσεων και προσωπικού)
- Μεταρρύθμιση εσωτερικής οργάνωσης δημόσιας διοίκησης
- Βελτίωση σχέσεων κράτους-πολίτη

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

B) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- 2010: 1^ο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής

Η Ελλάδα πρέπει να επανεξετάσει τον δημόσιο τομέα της. Η δημόσια διοίκηση είναι υπέρ-στελεχωμένη, χαρακτηρίζεται από περίπλοκες, βαριές, και χρονοβόρες διαδικασίες, δεν παρέχει ασφάλεια δικαίου στις επιχειρήσεις και δεν εξασφαλίζει πάντα την εφαρμογή των πολιτικών της μέσα τη νομοθετική τους υιοθέτηση.

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

B) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος

- 2017: Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019

- Αδυναμία σχεδιασμού και εφαρμογής ολοκληρωμένων δημόσιων πολιτικών
- Έλλειψη συνεκτικών στρατηγικών- αποσπασματικές παρεμβάσεις
- Επικαλύψεις και κατακερματισμός αρμοδιοτήτων
- Έλλειψη συντονισμού- απουσίας δικτύων συνεργασίας
- Ανεπαρκής αξιοποίηση/ ανορθολογική κατανομή ανθρώπινου δυναμικού
- Πολυνομία, κακονομία
- Υστέρηση σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Απουσία σύγχρονων μεθόδων, τεχνικών και εργαλείων διοίκησης

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

B) Εγγενή χαρακτηριστικά ελληνικού διοικητικού συστήματος- απόπειρες προσαρμογής

1993: Σύσταση Διεύθυνσης Διοικητικών Μεταρρυθμίσεων στο ΥΠΕΣ για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος διοικητικού εκσυγχρονισμού

1994: Σύσταση ΑΣΕΠ για τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής των διατάξεων που διέπουν τις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα

1997: Θεσμοθέτηση Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσια Διοίκησης για την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και αναποτελεσματικότητας

2000-2010: Πρόγραμμα «Πολιτεία», ΚΕΠ, TAXIS

2010-2020: Μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της δημοσιονομικής προσαρμογής

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

Γ) Ο έξωθεν και επείγον χαρακτήρας της επιβολής

- ✓ Μετατροπή διοικητικής μεταρρύθμισης από σκοπό σε μέσο
- ✓ Ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα
- ✓ Απουσία προγραμματισμού – αδυναμία προσαρμογής σε ελληνική πραγματικότητα
- ✓ Αποσπασματικότητα ρυθμίσεων
- ✓ Δυσανάλογη επιβάρυνση διοικητικού μηχανισμού
- ✓ Πολυπλοκότητα θεμάτων
- ✓ Ευρύτατο πεδίο παρέμβασης

- Αδυναμία/ δυσχέρεια εξασφάλισης συναινέσεων
- Απουσία σχεδίου εφαρμογής και ενσωμάτωσης μεταρρυθμίσεων
- Αντιφατική εικόνα σχετικά με προστιθέμενη αξία μεταρρυθμίσεων

Δυσχέρειες διοικητικής προσαρμογής

Γ) Ο έξωθεν και επείγον χαρακτήρας της επιβολής – απόπειρες προσαρμογής

Μητρώο ανθρώπινου δυναμικού: σημαντικό βήμα στην προσπάθεια εξορθολογισμού των διοικητικών πολιτικών

Κινητικότητα: θεωρητικά παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε υπάλληλο να αξιοποιήσει τα τυπικά προσόντα του, να εμπλουτίσει την εργασιακή εμπειρία και παράλληλα ενισχύει τη στελέχωση των υπηρεσιών, εκεί όπου υπάρχουν πραγματικές ανάγκες

Θεσμοθέτηση και ενίσχυση ΓΔΟΥ: θετική για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

≠

Αξιολόγηση: οριακές αλλαγές- δεν εισάγονται κριτήρια ουσιαστικής αξιολόγησης

Κινητικότητα: διατήρηση πολλαπλών εξαιρέσεων

Σύστημα σταδιοδρομίας: μηδαμινή προστιθέμενη αξία

Οργανωτική αναδιάρθρωση: δεν ευνόησε τη διαδικασία θεσμοποίησης του ελληνικού διοικητικού συστήματος

Μέρος 5ο

Οικονομική κρίση και Ελλάδα

Η Πορεία προς την ΟΝΕ

- **Συμφωνίες Bretton- Woods (1944)**
 - Θέσπιση διαδικασιών παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνηση
 - Σύσταση «Διεθνούς Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης»
- **Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (1951)**
- **Συνθήκες της Ρώμης, περί ιδρύσεως ΕΟΚ και ΕΥΡΑΤΟΜ (1957)**

Η Πορεία προς την ΟΝΕ

Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992): προβλέπει την καθιέρωση της ΟΝΕ σε τρία στάδια

- **στάδιο 1** (από την 1^η Ιουλίου 1990 έως την 31^η Δεκεμβρίου 1993): ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων μεταξύ των κρατών μελών
- **στάδιο 2** (από την 1^η Ιανουαρίου 1994 έως την 31^η Δεκεμβρίου 1998): σύγκλιση των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών
- **στάδιο 3** (από την 1^η Ιανουαρίου 1999): σταδιακή εισαγωγή του **ευρώ ως ενιαίου νομίσματος** των κρατών μελών και υλοποίηση μίας κοινής νομισματικής πολιτικής υπό την ευθύνη της ΕΚΤ

Η Πορεία προς την ΟΝΕ

Εισαγωγή ενιαίου νομίσματος (1999) σε δύο στάδια:

- Ως εικονικό νόμισμα για μέσα πληρωμής πλην των μετρητών και για λογιστικούς σκοπούς, ενώ τα εθνικά νομίσματα εξακολουθούσαν να χρησιμοποιούνται για πληρωμές με μετρητά και να θεωρούνται ως υπομονάδες του ευρώ
- Επίσημη κυκλοφορία από 1η Ιανουαρίου 2002 σε χαρτονομίσματα και κέρματα
- Το ευρώ είναι σήμερα το ενιαίο νόμισμα 19 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωζώνη)
- Στην Ελλάδα υιοθετήθηκε το 2001

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ)

- Προχωρημένο στάδιο οικονομικής ολοκλήρωσης
- Βασίζεται σε μια ενιαία αγορά
- Προϋποθέτει τον άρτιο συντονισμό οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών
- Προϋποθέτει ενιαία νομισματική πολιτική, που ασκείται από ανεξάρτητο φορέα (ΕΚΤ)
- Προϋποθέτει ενιαίο νόμισμα
- Εθνική χάραξη οικονομικών πολιτικών υπό κεντρικό συντονισμό
- Η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί εθνική αρμοδιότητα , υπό τη δέσμευση τήρησης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης

Δημοσιονομικό καθεστώς 1993-2009

- **Συνθήκη Μάαστριχτ (1993)**
 - Ίδρυση ΕΚΤ
 - Πρόβλεψη για ΟΝΕ
 - Ευρωπαϊκή Κεντρική Νομισματική Πολιτική
 - Δημοσιονομική πολιτική σε εθνικό επίπεδο υπό καθεστώς πειθαρχίας και κεντρικού συντονισμού (χρέος, έλλειμμα)
- **Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (1997)**
 - Αυστηρές διαδικασίες παρακολούθησης δημοσιονομικών εξελίξεων
 - Διόρθωση αποκλίσεων
 - Επιβολή κυρώσεων

Δημοσιονομικό καθεστώς 1993-2009

Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (1997)

- Προληπτική εποπτεία
- Πρόβλεψη διαδικασίας διόρθωσης υπερβολικού ελλείμματος ($\geq 3.0\%$ ΑΕΠ)
- Αδυναμία συμμόρφωσης εντός 2 ετών $\leftrightarrow$ κατάπτωση ποσού = 0.5% ΑΕΠ υπέρ Επιτροπής
- Χρονοβόρα και αναποτελεσματική διαδικασία

ΣΣΑ

ΚΡΑΤΗ- ΜΕΛΗ

υποβολή δημοσιονομικών στοιχείων (2 φορές/ χρόνο)

EUROSTAT

έλλειμμα $\leq 3.0\%$ ΑΕΠ $\rightarrow$ τέλος διαδικασίας

έλλειμμα $\geq 3.0\%$ ΑΕΠ $\rightarrow$ συνέχιση διαδικασίας (υποχρέωση λήψης μέτρων εντός 4 μηνών)

ECOFIN - ΕΠΙΤΡΟΠΗ

μέτρα επαρκή $\rightarrow$ αναστολή ΔΥΕ

μέτρα ανεπαρκή $\rightarrow$ υποχρέωση λήψης πρόσθετων μέτρων

ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΜΕΤΡΩΝ- ΜΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ

ΚΥΡΩΣΕΙΣ (ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΣΟ ΙΣΟ ΜΕ 0,5% ΤΟΥ ΑΕΠ)

Παρουσίαση ΣΣΑ

- Κανονιστικό πλαίσιο για τον συντονισμό των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών των χωρών που **συμμετέχουν στην ΟΝΕ**, με σκοπό τη διασφάλιση της ευρωστόιας των δημοσίων οικονομικών
- Προληπτικό σκέλος
- Αποτρεπτικό σκέλος
- Δέσμευση κρατών- μελών για τήρηση του μεσοπρόθεσμου στόχο για μια σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική δημοσιονομική κατάσταση (έλλειμμα 3% ΑΕΠ και χρέος 60% ΑΕΠ)

Παρουσίαση ΣΣΑ

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

1. Ετήσια υποβολή από κράτη- μέλη προγράμματος σταθερότητας (ή σύγκλισης) που περιλαμβάνει:
 - ένα μεσοπρόθεσμο στόχο για τη διατήρηση του ελλείμματος εντός του ορίου 3% του ΑΕΠ και του χρέους 60% του ΑΕΠ
 - περιγραφή και αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος
 - ανάλυση επιπτώσεων τυχόν μεταβολών των βασικών οικονομικών δεδομένων
 - μεσοπρόθεσμους στόχους νομισματικής πολιτικής
2. Τα στοιχεία που παρέχονται αφορούν το προηγούμενο και το τρέχον έτος καθώς και τρία τουλάχιστον προσεχή έτη
3. Αξιολόγηση των προγραμμάτων από την Επιτροπή
4. Δυνατότητα Συμβουλίου για έγκαιρη προειδοποίηση για την αποφυγή υπερβολικού ελλείμματος, μετά από πρόταση της Επιτροπής

Παρουσίαση ΣΣΑ

ΑΠΟΤΡΕΠΤΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ

- Τίθεται σε εφαρμογή όταν το έλλειμμα κράτους- μέλους υπερβαίνει το 3% του ΑΕΠ
- Το Συμβούλιο απευθύνει σύσταση προς διόρθωση στο κράτος- μέλος εντός ορισμένης προθεσμίας
- Μη συμμόρφωση → λήψη μέτρων και δυνατότητα επιβολής κυρώσεων
- Δεν κινείται ΔΥΕ, εάν η υπέρβαση του δημοσίου ελλείμματος θεωρείται προσωρινή και περιστασιακή, ενώ το έλλειμμα παραμένει πλησίον του ανώτατου ορίου

Οι δύο πυλώνες νομισματικής πολιτικής

Οι δύο πυλώνες της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ

Βασίζεται στη χρήση μακροοικονομικών προβλέψεων με βάση οικονομετρικά υποδείγματα της ζώνης του ευρώ.

MONEY NEUTRALITY
Μακροπρόθεσμα ο πληθωρισμός καθορίζεται από τον ρυθμό νομισματικής επέκτασης (Δm), το ρυθμό μεταβολής του δυνητικού ΑΕΠ (Δy^*), και την μακροχρόνια τάση μεταβολής της ταχύτητας κυκλοφορίας του χρήματος
 $\Delta p^* = \Delta m - \Delta y^* - \Delta v^*$

Το ΣΣΑ

Stability and Growth Pact (Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης)

Preventive arm

Corrective arm

επιδιώκει να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα δημοσιονομικής πολιτικής στη διάρκεια του κύκλου (**ex ante έλεγχος**)

καθορίζει το πλαίσιο προκειμένου χώρες να λάβουν διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση υπερβολικού ελλείμματος.
Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) (**ex post διόρθωση**)

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

1. Υιοθέτηση κανόνα ισοσκελισμένου προϋπολογισμού («χρυσός κανόνας»)

- Υιοθέτηση κανόνων αυξημένης (συνταγματικής) ισχύος που περιορίζουν το διαρθρωτικό έλλειμμα των προϋπολογισμών στο 0,5% του ΑΕΠ (golden rule).
- Οι χώρες που έχουν λόγο χρέους προς ΑΕΠ άνω του 60% οφείλουν να μειώνουν το υπερβάλλον χρέος κατά 1/20 κάθε χρόνο
- Τα κράτη μέλη οφείλουν να ενσωματώσουν τον κανόνα του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού (και τον μηχανισμό αυτόματος διόρθωσης) στην εθνική τους νομοθεσία, κατά προτίμηση σε συνταγματικό επίπεδο, έως την 1.1.2014.
- Κυρώσεις σε περίπτωση μη έγκαιρης ενσωμάτωσης (ποινή μέχρι 0,1% του ΑΕΠ)
- Προσωρινές αποκλίσεις μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις ή περιπτώσεις βαθιάς ύφεσης
- Μεγαλύτερα ελλείμματα επιτρέπονται σε χώρες των οποίων το χρέος βρίσκεται κάτω από το όριο αναφοράς 60%.

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

2. Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής

- Τετραετούς διάρκειας
- Συμβατό με τους γενικούς προσανατολισμούς οικονομικής πολιτικής Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
- Προβλέπει ενδεικτικούς ή δεσμευτικούς στόχους για τα ελλείμματα ή πλεονάσματα της γενικής κυβέρνησης και δεσμευτικές ανώτατες δαπάνες των Υπουργείων
- Οι εθνικοί προϋπολογισμοί κάθε έτους θα πρέπει να κινούνται εντός των ορίων του Μεσοπρόθεσμου, το οποίο θα πρέπει να εγκρίνεται από τη Βουλή μέχρι το τέλος Μαΐου κάθε έτους

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

3. Εφαρμογή πολιτικών που οδηγούν σε διατηρήσιμα αποτελέσματα (μείωση ελλειμμάτων και χρέους)
4. Εθνικός νόμος θα πρέπει να προβλέπει μηχανισμό αυτόματης διόρθωσης τυχόν αποκλίσεων από δημοσιονομικούς στόχους
5. Ο προϋπολογισμός θα υπόκειται σε προληπτική εποπτεία/ έλεγχο μέσα από την πολύπλοκη διαδικασία του «ευρωπαϊκού εξαμήνου»
 - Μέσο αυστηρής εποπτείας και ελέγχου των εθνικών προϋπολογισμών
 - Σύστημα κεντρικού ελέγχου δημοσιονομικών και ενισχύει την δυνατότητα πρόληψης
 - Λειτουργεί στη βάση εξαμηνιαίου κύκλου που αρχίζει τον Ιανουάριο
 - Η αξιολόγηση γίνεται επί τη βάσει ενός καταλόγου δεικτών (scoreboard)

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

6. Στενότερος έλεγχος εκτέλεσης Π/Υ από την Επιτροπή

- Συνεχής διαβούλευση με κυβερνήσεις
- Προληπτικά μέτρα για αποφυγή μεγάλων αποκλίσεων από στόχους
- Κανόνες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού
 1. Σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές στατιστικές προδιαγραφές
 2. Ρεαλιστικές μακροοικονομικές προβλέψεις
 3. Περιγραφή εναλλακτικών σεναρίων
 4. Εκ των υστέρων αξιολόγηση

7. Πρόγραμμα δημοσιονομικής και οικονομικής εταιρικής σχέσης για συμβαλλόμενα κράτη που υπόκεινται σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος

- λεπτομερή προγράμματα διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων
- Εποπτεία εφαρμογής από Επιτροπή και Συμβούλιο

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

8. Ο εθνικός προϋπολογισμός θα πρέπει να ελέγχεται από ανεξάρτητες εθνικές αρχές
 - «δημοσιονομικά συμβούλια» και ειδικά Γραφεία Προϋπολογισμού υπαγόμενα στα εθνικά κοινοβούλια
9. Καθεστώς «ενισχυμένης εποπτείας» για χώρες που προσφεύγουν στη χρηματοδοτική στήριξη του Ε.Μ.Σ
 - Τα κράτη μέλη παραμένουν υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα εφόσον δεν έχει εξοφληθεί τουλάχιστον το 75 % της χρηματοδοτικής συνδρομής
 - Δυνατότητα παράτασης σε περίπτωση διατήρησης κινδύνου για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα
10. Σύναψη μνημονίου συνεννόησης για κάθε δάνειο από τον Ε.Μ.Σ
11. Διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών (excessive imbalances procedure, EIP) για την έγκαιρη αντιμετώπιση μακροοικονομικών ανισορροπιών

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

Διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών -Η δέσμη 6 μέτρων- «six- pack» (2011)

- ✓ Εισαγωγή ανώτατου ορίου στον ετήσιο ρυθμό αύξησης των δημοσίων δαπανών
- ✓ Χρέος: χώρες με χρέος υψηλότερο του 60% του ΑΕΠ θα πρέπει κάθε χρόνο να το μειώνουν τουλάχιστον κατά το 1/20 της διαφοράς
- ✓ Επιβολή κυρώσεων πριν τη λήξη της ΔΥΕ
- ✓ Αυτόματη υιοθέτηση από ECOFIN πρότασης Επιτροπής για επιβολή κυρώσεων (δυνατότητα απόρριψης με ειδική πλειοψηφία)
- ✓ Δημιουργία μηχανισμού μακροοικονομικής εποπτείας
- ✓ Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για χρήση και παρακολούθηση μακροοικονομικών δεικτών
- ✓ Ετήσιες εκθέσεις Επιτροπής για την πορεία των χρηματοοικονομικών μεγεθών
- ✓ Εισαγωγή διαδικασίας Μακροοικονομικών Ανισορροπιών

Η νέα οικονομική αρχιτεκτονική στη ζώνη του ευρώ

12. Προβλέπεται εμπλοκή του Δ.Ν.Τ. σε αμιγώς ενωσιακούς κανονισμούς

13. Η νέα «αιρεσιμότητα» (conditionality) στα Διαρθρωτικά ταμεία

- Η αξιοποίησή τους στηρίζεται στα Σύμφωνα Εταιρικής Σχέσης (Σ.Ε.Σ, partnership agreements που αντικαθιστούν το Ε.Σ.Π.Α)
- Δυνατότητα μονομερούς αναθεώρησης από Επιτροπή, σε περίπτωση κρατών- μελών που λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση από τον ΕΜΣ
- Άμεση δυνατότητα συμμετοχής της Επιτροπής στη διαχείριση των προγραμμάτων κρατών μελών, που έχουν στηριχθεί από το Ε.Μ.Σ.
- Η εκταμίευση θα εξαρτάται από την επίτευξη των στόχων των Εθνικών Προγραμμάτων Μεταρρυθμίσεων. Η απόκλιση μπορεί να οδηγεί σε αναστολή ή ακύρωση της χρηματοδότησης
- Η αποδέσμευση πόρων θα εξαρτάται από «εκ των προτέρων όρους»

Το χρονοδιάγραμμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Ιανουάριος: έκδοση Ετήσιας Επισκόπησης Ανάπτυξης/ Έκθεσης Μηχανισμού Επαγρύπνησης

Φεβρουάριος: συζήτηση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου /Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί Ετήσιας Επισκόπησης Ανάπτυξης

Μάρτιος: οι αρχηγοί των κρατών και των κυβερνήσεων (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο) εκδίδουν κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τις εθνικές πολιτικές με βάση την Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης

Απρίλιος: οι κυβερνήσεις δημοσιοποιούν τα Μεσοπρόθεσμα Δημοσιονομικά προγράμματα,

Μάιος: αξιολόγηση προγραμμάτων από Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το χρονοδιάγραμμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Ιούνιος:

- ✓ Η Επιτροπή απευθύνει ειδικές συστάσεις για κάθε χώρα, όπου κρίνεται απαραίτητο
(country-specific recommendations)
- ✓ Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζητά και εγκρίνει τις συστάσεις

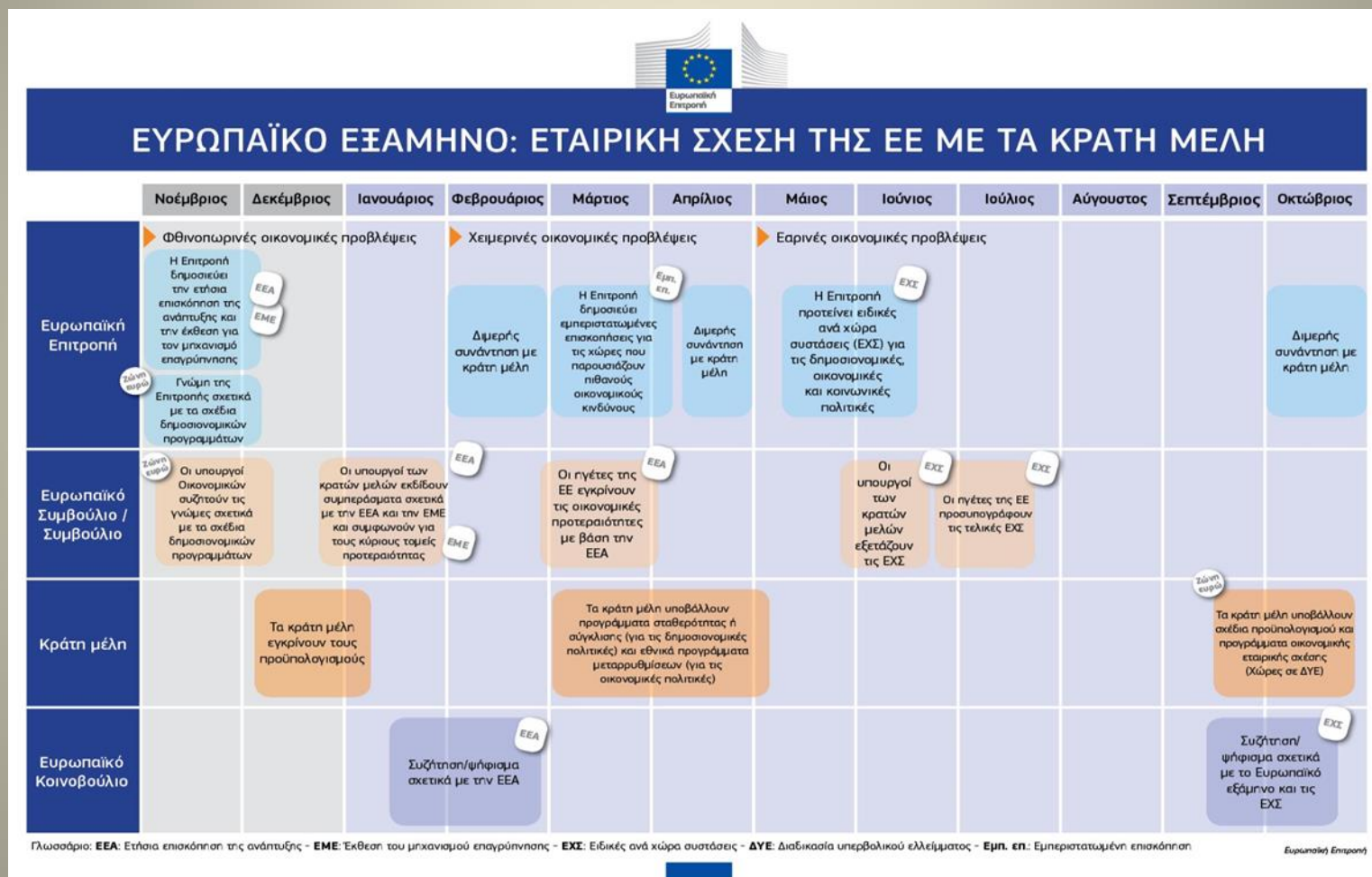
Ιούλιος: έγκριση ειδικών συστάσεων ανά χώρα από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έως τις 15 Οκτωβρίου: δημοσίευση των σχεδίων προϋπολογισμού για το επόμενο έτος

Έως 30 Νοεμβρίου: έκδοση γνώμης από Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει γνώμη για τα σχέδια αυτά (δυνατότητα αιτήματος για αναθεώρηση ε περίπτωση απόκλισης)

Έως 31 Δεκεμβρίου: δημοσίευση και έγκριση του εθνικού προϋπολογισμού

Το χρονοδιάγραμμα του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Δημοσιονομικό Συμβούλιο (Fiscal Council)

- Δημόσια χρηματοδοτούμενη- ανεξάρτητη αρχή
- Στελεχώνεται από εξειδικευμένα στελέχη
- Προετοιμασία μακροοικονομικών προβλέψεων
- Παρακολούθηση δημοσιονομικών επιδόσεων
- Υποστήριξη κυβέρνησης σε θέματα δημοσιονομικής πολιτικής

Ευρώ-σύμφωνο (Euro-Plus Pact)- 2011

- Διακρατική συμφωνία μεταξύ των χωρών μελών της ευρωζώνης
- Συμμετοχή Βουλγαρίας, Δανίας, Λετονίας, Λιθουανίας, Πολωνίας, Ρουμανίας
- Δέσμευση κρατών για εφαρμογή μεταρρυθμίσεων πέραν των προβλεπόμενων στην «Ευρώπη 2020»

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Δέσμη six pack (2011)

- ✓ Εισαγωγή ανώτατου ορίου στον ετήσιο ρυθμό αύξησης των δημοσίων δαπανών
- ✓ Χρέος: χώρες με χρέος υψηλότερο του 60% του ΑΕΠ θα πρέπει κάθε χρόνο να το μειώνουν τουλάχιστον κατά το 1/20 της διαφοράς
- ✓ Επιβολή κυρώσεων πριν τη λήξη της ΔΥΕ
- ✓ Δημιουργία μηχανισμού μακροοικονομικής εποπτείας
- ✓ Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για χρήση και παρακολούθηση μακροοικονομικών δεικτών
- ✓ Ετήσιες εκθέσεις Επιτροπής για την πορεία των χρηματοοικονομικών μεγεθών
- ✓ Εισαγωγή διαδικασίας Μακροοικονομικών Ανισορροπιών

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (Excessive Deficit Procedure)

- Εκκινείται από Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά κάθε κράτους μέλους της Ε.Ε που υπερβαίνει το ανώτατο όριο του 3% του δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστό του Α.Ε.Π.
- Τα κράτη μέλη δεσμεύονται νομικά και σε μόνιμη βάση να διατηρούν ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό προϋπολογισμό
- Απόκλιση από τον στόχο, ενεργοποιεί τον αυτόματο μηχανισμό διόρθωσης

Διαδικασία Μακροοικονομικών Ανισορροπιών (Macroeconomic Imbalances Procedure)

Δρομολογείται σε περίπτωση υπερβολικής ανισορροπίας που θέτει σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της ΟΝΕ

Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης (Annual Growth Survey)

Καθορίζει τις προτεραιότητες της ΕΕ για το επόμενο έτος προκειμένου να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοδοτικής Σταθερότητας (EFSM)

- Δημιουργήθηκε ως προσωρινός μηχανισμός έκτακτης ανάγκης
- **Πρώτη ενεργοποίηση:** για την Ιρλανδία, το 2010 (22,5 δις €)
- **Στόχος:** η αποτροπή της μετάδοσης της οικονομικής κρίσης εντός της Ευρωζώνης
- **Σκοπός:** διευκόλυνση χρηματοπιστωτικής υποστήριξης **όλων κρατών-μελών της Ε.Ε.** που αντιμετωπίζουν προβλήματα, με κεφάλαιο 60 δις €
- **Νομική βάση** Κανονισμός 407/2010 ΕΕ και άρθρο 122 ΣυνθΛΕΕ
- **Πόροι:** Προέρχονται από κεφάλαια Π/Υ της ΕΕ

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοδοτικής Σταθερότητας (EFSM)- διαδικασία χρηματοδότησης

1. Επίσημο αίτημα για χρηματοδοτική βοήθεια από κράτος- μέλος
2. Εξέταση και έγκριση αιτήματος από ΕΚΤ και Επιτροπή
3. Προϋπόθεση εκταμίευσης αποτελεί η κατάρτιση προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής και η δέσμευση για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις
4. Λήψη τελικής απόφασης από Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία
5. Διαρκής οικονομική επιτήρηση χώρας
6. Υπογραφή Μνημονίου Κατανόησης μεταξύ κράτους και Επιτροπής, στο οποίο ενσωματώνονται μέτρα και προαπαιτούμενα

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

- **Ιδρύεται ως ιδιωτική εταιρία το 2010**, με αφορμή το «flash crash» στις ΗΠΑ
- Υπογραφή Συμφωνίας Πλαίσιο μεταξύ των **17 κρατών- μελών της Ευρωζώνης και της Ε.Ε.**

«τα κράτη- μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση ρευστοποίησης του EFSF, στην πιο σύντομη- μετά τις 30 Ιουνίου 2013- ημερομηνία, κατά την οποία δεν υπάρχουν εκκρεμότητες Χρηματοδοτικής υποστήριξης... και όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία και πληρωμές...έχουν αποπληρωθεί στο ακέραιο»

- **Προσωρινός χαρακτήρας:** διάρκεια λειτουργίας έως τον Ιούνιο 2010
- **Σκοπός:** Η χρηματοδότηση των κρατών μελών της **Ευρωζώνης**, που δεν έχουν πρόσβαση στις αγορές

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

- **Μέτοχοι:** Τα κράτη- μέλη της Ευρωζώνης
- **Διοίκηση:** 1 εκπρόσωπος/ κράτος- μέλος- παρατηρητές της Επιτροπής και της ΕΚΤ
- **Εργαλεία**
 - Δάνεια
 - Ειδικά δάνεια για ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών (και χωρών εκτός προγράμματος διάσωσης)
 - Προληπτικά προγράμματα χρηματοπιστωτικής βοήθειας
 - Αγορά κρατικών ομολόγων στην πρωτογενή αγορά
 - Αγορά κρατικών ομολόγων στην δευτερογενή αγορά

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Επισκόπηση EFSM & EFSF

- Έκτακτοι μηχανισμοί στήριξης
- Ad hoc σύσταση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και τη προστασία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
- Απουσία δημοκρατικής νομιμοποίησης, λόγω μη ενσωμάτωσης στο ενωσιακό δίκαιο

Ανάγκη μόνιμου- θεσμικού μηχανισμού

Ίδρυση ESM

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (2012)

- Διεθνής οργανισμός (έδρα Λουξεμβούργο)
- Διακρατική Συμφωνία Ίδρυσης (Φεβρουάριος 2010): μεταξύ Ε.Ε. και κρατών- μελών Ευρωζώνης
- Αντικαθιστά EFSM και EFSF
- Μόνιμο «τείχος προστασίας» της χρηματοδοτικής ασφάλειας εντός Ευρωζώνης
- Παρέχει άμεση πρόσβαση σε προγράμματα οικονομικής διάσωσης στα κράτη- μέλη της Ευρωζώνης
- Μέγιστη δυνατότητα δανεισμού: 500 δις €

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Δημοσιονομικό Σύμφωνο (2012)

- ✓ Σύνολο κανόνων για την προώθηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας
- ✓ Ενίσχυση συντονισμού των οικονομικών πολιτικών
- ✓ Διακρατική συνθήκη, δεσμευτική μόνο για τα μέλη της Ευρωζώνης
- ✓ Δεν αποτελεί ενωσιακό δίκαιο
- ✓ Υποχρέωση άμεσης ενσωμάτωσης στα εθνικά δίκαια
- ✓ Δέσμευση για ισοσκελισμένο ή πλεονασματικό Π/Υ
- ✓ Αυτόματος μηχανισμός διόρθωσης αποκλίσεων
- ✓ Διατήρηση διατάξεων για χρέος
- ✓ Βελτίωση ΔΥΕ
- ✓ Υποχρέωση ενημέρωσης Επιτροπής για πρόγραμμα έκδοσης νέου χρέους

Νέα μέσα δημοσιονομικού ελέγχου

Δέσμη two pack (2013)

- ✓ ενδυνάμωση Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- ✓ θέσπιση κοινών διατάξεων για την παρακολούθηση / αξιολόγηση σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων
- ✓ δημιουργία μηχανισμού μακροοικονομικής εποπτείας
- ✓ δικαίωμα ελέγχου και αξιολόγησης από την Επιτροπή σχεδίων Π/Υ κρατών- μελών πριν την ψήφισή τους
- ✓ υποχρέωση κρατών- μελών για υποβολή ΜΠΔΣ έως το τέλος Απριλίου
- ✓ υποχρέωση κρατών- μελών για υποβολή σχεδίων Π/Υ έως τις 15 Οκτωβρίου
- ✓ σοβαρή απόκλιση από ΣΣΑ → σύσταση από την Επιτροπή για διόρθωση σχεδίου Π/Υ

Ελλάδα και οικονομική κρίση

Η περίοδος πριν την οικονομική κρίση (1995-2009)

Ο στόχος της ένταξης στην ΟΝΕ – Η υιοθέτηση πολιτικής «σκληρής δραχμής» (ΕΚΤ)

Πτώση πληθωρισμού

Σταθεροποίηση ανεργίας

Σταδιακή πτώση ονομαστικών επιτοκίων

Αύξηση ρευστότητας

Ενίσχυση αξιοπιστίας

Ευελιξία χρηματοοικονομικής δραστηριότητας

Ελλάδα και οικονομική κρίση

Η περίοδος πριν την οικονομική κρίση (1995-2009)

1. Χαμηλά επιτόκια
2. Αύξηση κρατικού δανεισμού
3. Ενίσχυση εγχώριας ζήτησης
4. Εντεινόμενη άνοδος εισαγωγών
5. Ροές διαρθρωτικών ταμείων ΕΕ

«οικονομική φούσκα»

Ελλάδα και οικονομική κρίση

Η περίοδος πριν την οικονομική κρίση (1995-2009)

«οικονομική φούσκα»

Ασυνήθιστα υψηλοί ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης/ εκρηκτική αύξηση εγχώριας ζήτησης

Απουσία συστηματικών παρεμβάσεων για βελτίωση/ εξορθολογισμό δημοσιονομικής πολιτικής

Απουσία παραγωγικών επενδύσεων

Απουσία στρατηγικού σχεδιασμού για ανάπτυξη νέου παραγωγικού μοντέλου

Απουσία συναινετικών διαδικασιών

Άνοδος τιμών

Μείωση εγχώριας ανταγωνιστικότητας

Ελλάδα και οικονομική κρίση

Η περίοδος πριν την οικονομική κρίση (1995-2009)

«οικονομική φούσκα»

Ανισορροπία εμπορικού ισοζυγίου

Αύξηση ελλείμματος

Άνοδος μισθολογικού κόστους δημοσίου χωρίς αύξηση παραγωγικών δυνατοτήτων

Εκτίναξη μοναδιαίου εργατικού κόστους παραγωγής ελληνικής οικονομίας

Η παγκόσμια οικονομική κρίση: οι αιτίες

1. Πτώχευση Leehman Brothers (2008)

2. Αύξηση επιτοκίων FED

Αλόγιστη χορήγηση δανείων

Δυσκολίες αποπληρωμής

Κατασχέσεις /πλειστηριασμοί ακινήτων

Ραγδαία πτώση τιμών κατοικιών

Υποβάθμιση «ποιότητας» τίτλων που βασίζονταν σε τιτλοποιήσεις στεγαστικών δανείων

Κατάρρευση αγοράς παραγώγων που βασίζονταν στις τιτλοποιήσεις (CDO's Collateralized Default Obligations)

Η παγκόσμια οικονομική κρίση: τα αποτελέσματα

Κρίση ρευστότητας τραπεζικού συστήματος

Ελαχιστοποίηση διατραπεζικού δανεισμού

Έλλειψη εμπιστοσύνης

Πιστωτική ασφυξία

Αδυναμία εξυπηρέτησης χρέους

Πτώση εγχώριας ζήτησης

Μείωση παραγωγής- μείωση ΑΕΠ

Αύξηση ανεργίας

Η παρέμβαση των κεντρικών τραπεζών σε ρόλο ύστατου δανειστή (lender of last resort)

Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης

1. Νέα οικονομική αρχιτεκτονική
2. Βήματα για την ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας
3. Υιοθέτηση μέτρων διορθωτικού χαρακτήρα
4. Ιδιαίτερη βαρύτητα στον προληπτικό βραχίονα της δημοσιονομικής πολιτικής

Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης

- Τροποποίηση Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Σ.Σ.Α., 1997, 2005) με μια δέσμη οδηγιών και έναν κανονισμό (six pack)
- Ίδρυση νέων μηχανισμών στήριξης κρατών- μελών:
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοδοτικής Σταθερότητας (EFSF)
- Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ESM)
- Υιοθέτηση «δημοσιονομικού συμφώνου» (fiscal compact)
- Ενίσχυση οικονομικής συνεργασίας
- Ενίσχυση κεντρικής εποπτείας εθνικών προϋπολογισμών (two pack)
- Τροποποίηση Κανονισμών των διαρθρωτικών ταμείων
- Αυστηροποίηση εποπτείας- Πρόβλεψεις κυρώσεων

Η Ελλάδα στο περιβάλλον της κρίσης

Δημοσιονομικό έλλειμμα $>10\%$

Αμφισβήτηση στατιστικών - αιχμές για ανακριβή στοιχεία κατά την είσοδο στην ΟΝΕ

Αύξηση κόστους δανεισμού

Δυσκολίες χρηματοδότησης δανειακών αναγκών δημοσίου

Η σύσταση της ΕΛΣΤΑΤ (ν. 3832/2010) δεν αρκεί να αντιστρέψει το κλίμα

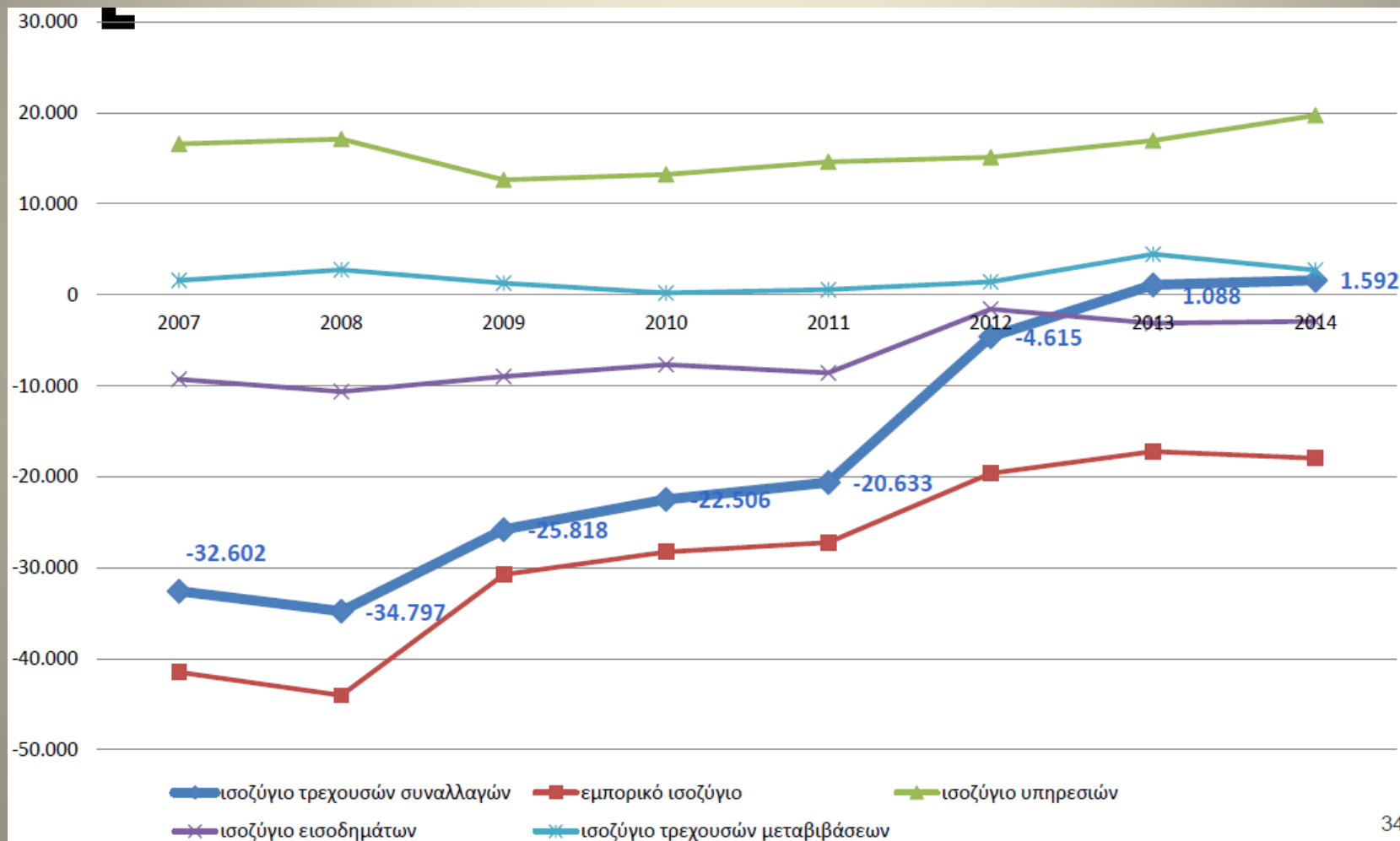
Τα «δίδυμα ελλείμματα» (έλλειμμα στο δημοσιονομικό ισοζύγιο και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών)

Το δημόσιο χρέος του 127% του ΑΕΠ

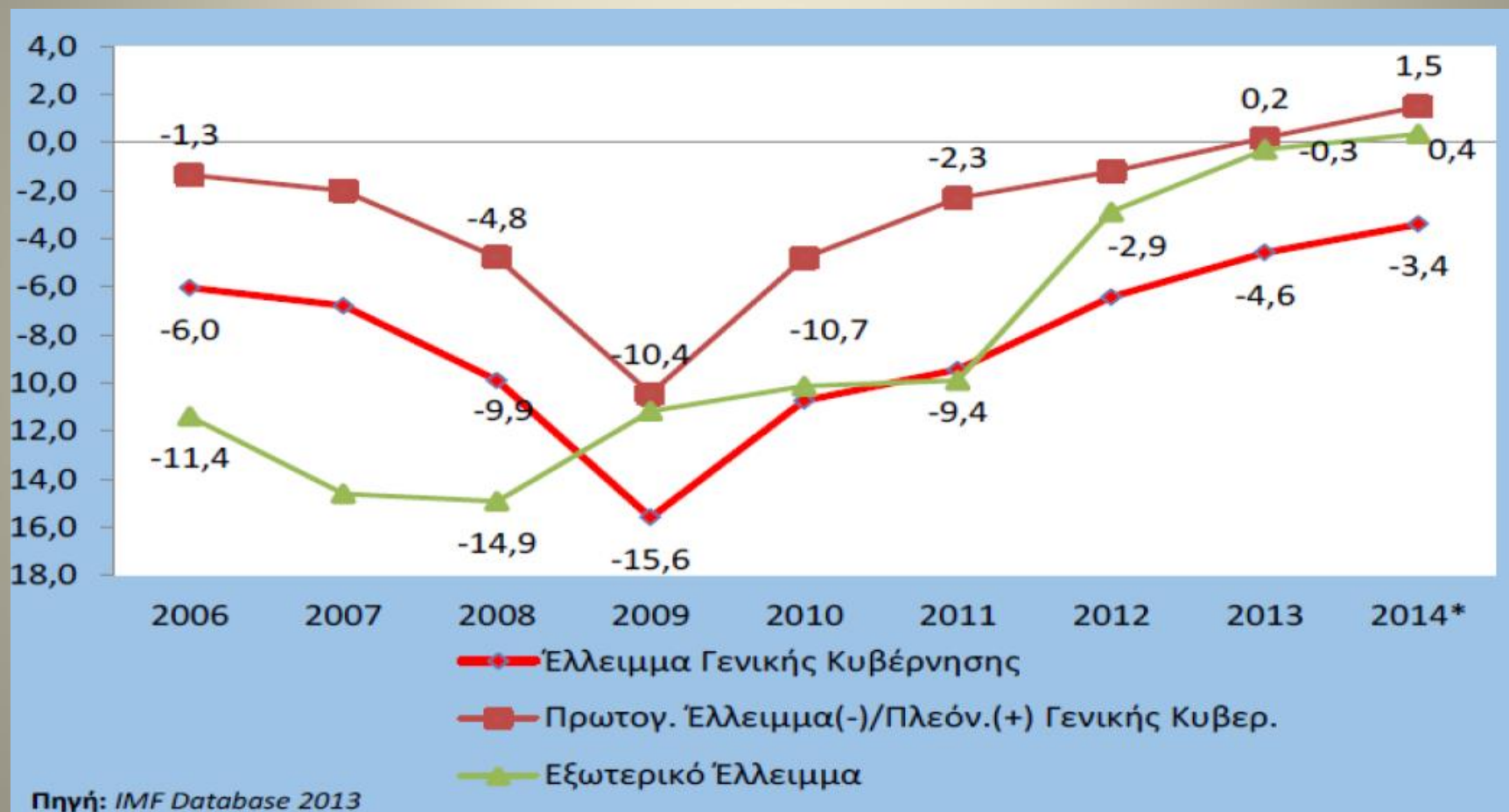

Η προσφυγή στη Τρόικα και τα 3 Μνημόνια (2010, 2012, 2015)

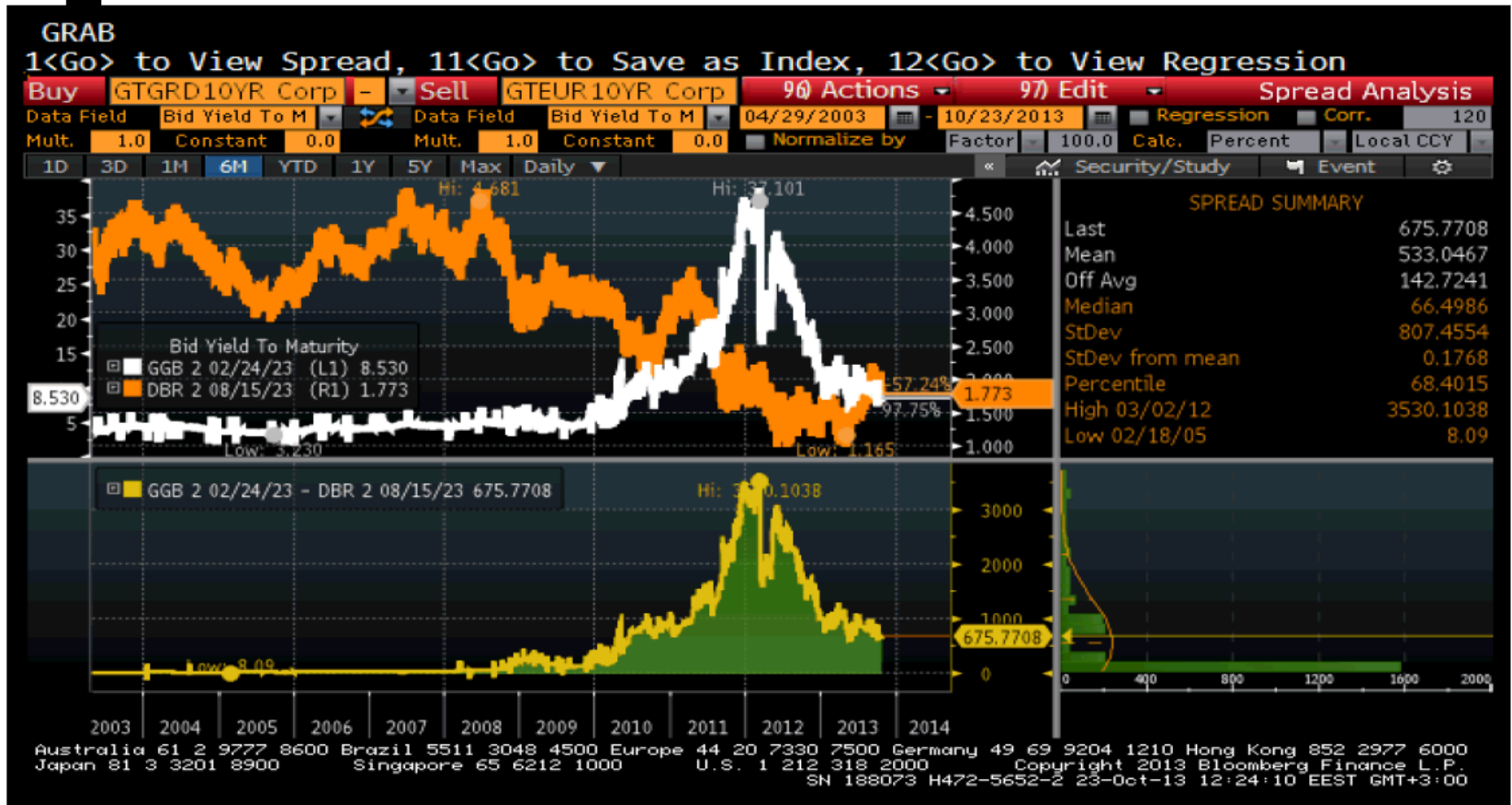
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών 2007-2014

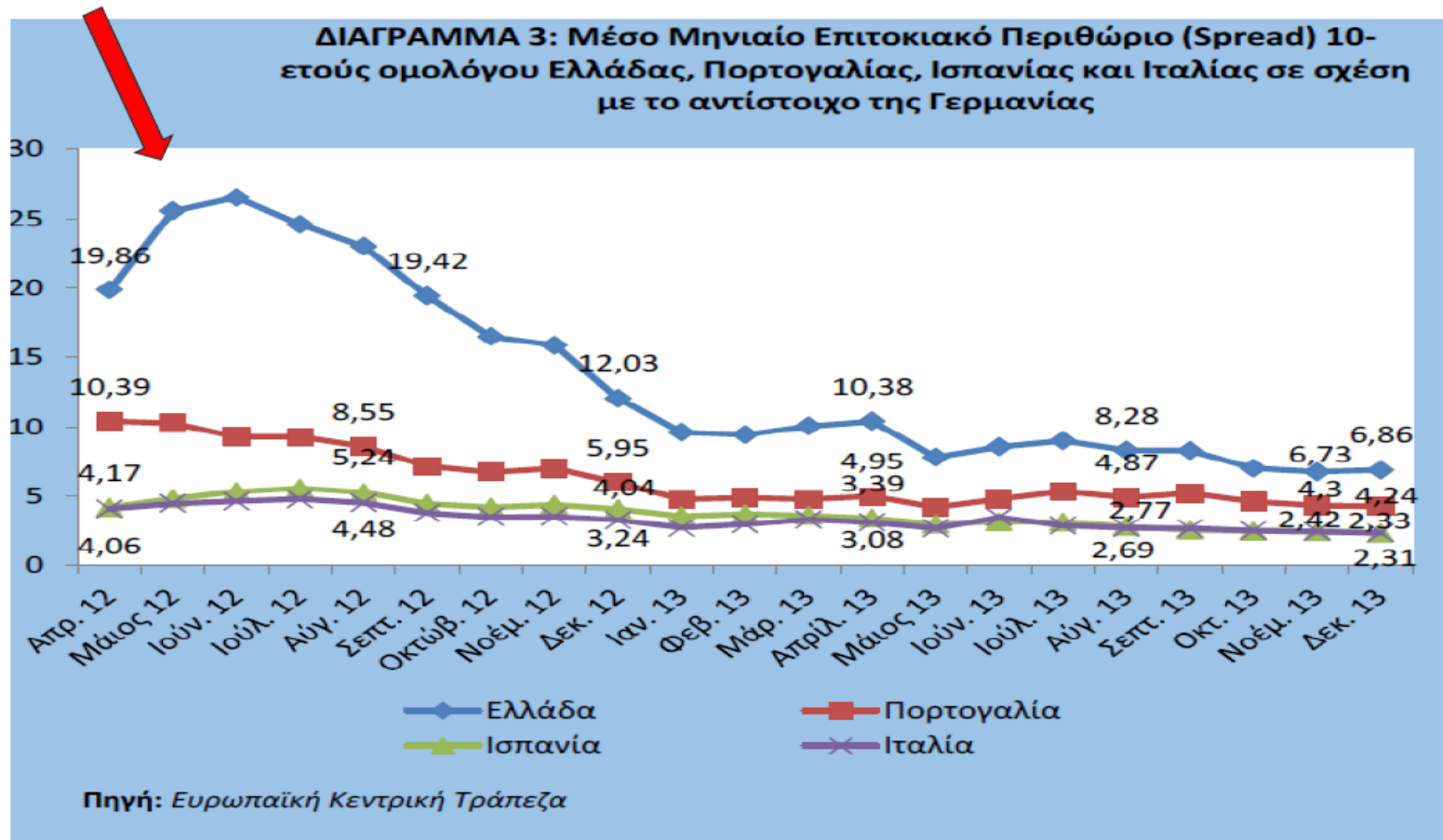
Τα αποτελέσματα της προσαρμογής (%ΑΕΠ)

Διαφορά περιθωρίου (spread) Ελληνικού δεκαετούς ομολόγου

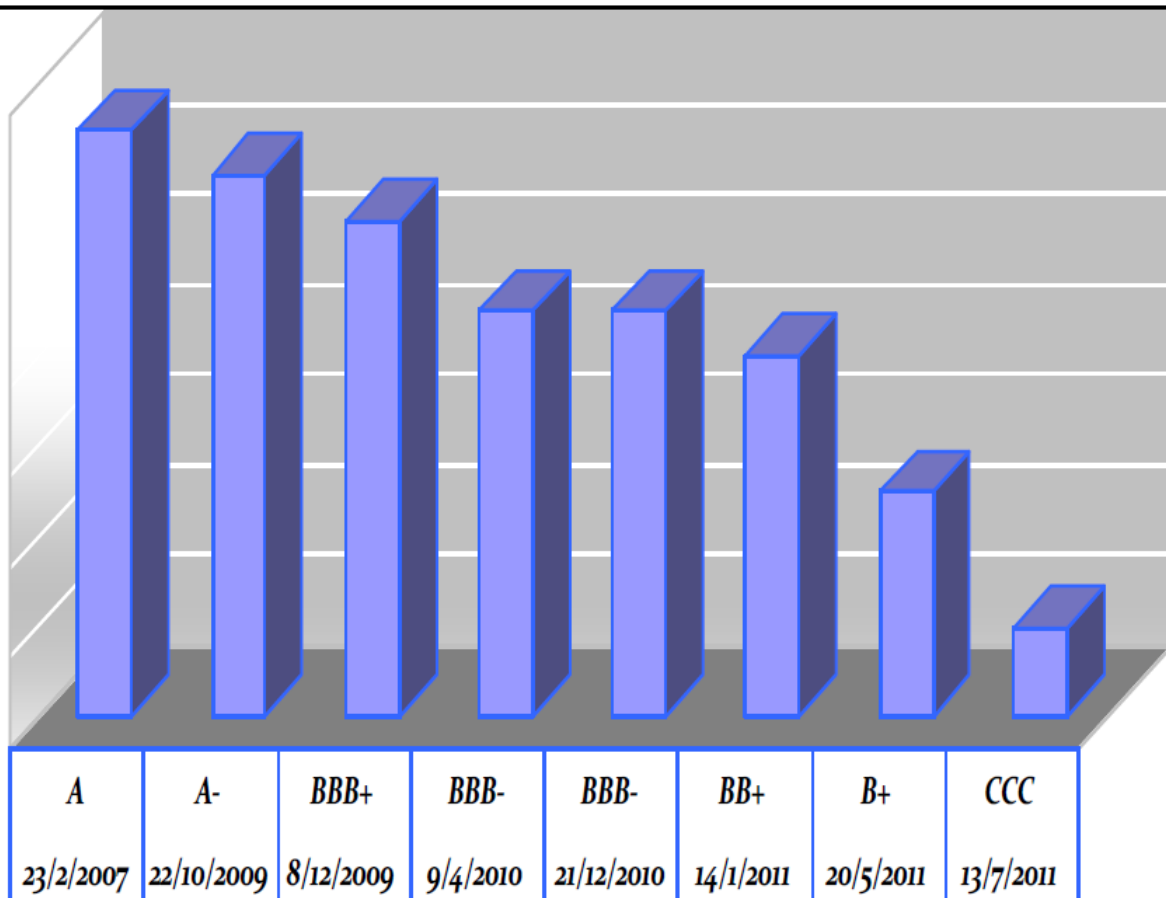
Συγκριτική παρουσίαση περιθωρίων

Ενδεικτικό κόστος ελληνικού δανεισμού

Ποσό κεφαλαίου	Αρχή	Λήξη	Ημέρες	Επιτόκιο	Συνολικό ποσό για τόκους
1.000.000.000	1/2/2008	1/2/2018	3.653	4 %	405.888.888
1.000.000.000	1/2/2008	2/2/2018	3.653	7,5 %	761.041.666
1.000.000.000	1/2/2008	2/2/2018	3.653	25 %	2.536.805.555

Η πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Πρώτο πρόγραμμα- ν.3845/10

Στόχοι

- Διάσωση της Οικονομίας πριν την κατάρρευση
- Αποκατάσταση δημοσιονομικής βιωσιμότητας
- Εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για βελτίωση ανταγωνιστικότητας
- Διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη
- Ανακεφαλαιοποίηση τραπεζικού συστήματος

Η Συμφωνία συμπεριελάμβανε:

- Μνημόνιο κατανόησης
- Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής
- Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής
- Τεχνικό Μνημόνιο

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Βασικά σημεία

- Κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών του κράτους για τα επόμενα 3 έτη
- Χρηματοδότηση 110 δις € (80 δις € από διμερή δάνεια με χώρες Ε.Ε.- 30 δις € από Δ.Ν.Τ.)
- Μη προνομιακά επιτόκια τρέχοντα Euribor
- Αναπτυξιακό μοντέλο στηριζόμενο σε επενδύσεις & εξαγωγές
- Άμεσα διορθωτικά -διαρθρωτικά μέτρα για βιώσιμη εξυγίανση δημοσίων οικονομικών (ανώτατα όρια δαπανών Π/Υ)
- Διαχείριση δημόσιων οικονομικών (υποβολή εκθέσεων, διαδικασίες ελέγχου, topdown κατάρτιση π/υ)
- Ενίσχυση διαφάνειας και λογοδοσίας (ανεξαρτησία ΕΛΣΤΑΤ)
- Διαρθρωτικές πολιτικές
- Άμεσα μέτρα για απελευθέρωση αγορών

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Βασικά σημεία

Εκσυγχρονισμός Δημόσιας Διοίκησης

Συγκράτηση μισθολογικού κόστους και τιμών

Διαρθρωτικά μέτρα για ενίσχυση επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας και μεγέθυνσης οικονομίας

Αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων

Διασφάλιση ομαλής λειτουργίας τραπεζικού συστήματος

Ενίσχυση ρευστότητας με πακέτο ενίσχυσης και κεφαλαιακής επάρκειας

Εγκαθίδρυση μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου του χρηματοπιστωτικού συστήματος (stress tests)

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Βασικά σημεία

Θέσπιση Τ.Χ.Σ – Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ν. 3864/2010)

- **Μορφή:** ΝΠΙΔ με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια
- **Σκοπός**
 1. διατήρηση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ελληνικού τραπεζικού συστήματος
 2. παροχή κεφαλαιακής ενίσχυσης σε τραπεζικά ιδρύματα.
 3. παρακολούθηση και αξιολόγηση πιστωτικών ιδρυμάτων
 4. συμμόρφωση σε θέματα σχεδίων αναδιάρθρωσης τραπεζών

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Στοχοθεσία για τα οικονομικά μεγέθη

- ✓ Δημοσιονομική προσπάθεια (μέτρα) 11 μονάδες ΑΕΠ (30 δις €) έως 2013
- ✓ Χρέος σήμερα στο 115% του ΑΕΠ. Μείωση από 2014.
- ✓ Δημιουργία πρωτογενών πλεονασμάτων
- ✓ Προσαρμογή δαπανών δημοσίου σε ένα μέγεθος που μπορεί να χρηματοδοτηθεί από τα έσοδα
- ✓ Μείωση δημόσιων δαπανών από 50% του ΑΕΠ κατά περίπου 7 μονάδες του ΑΕΠ έως το 2013
- ✓ Αύξηση εσόδων κατά 4 μονάδες του ΑΕΠ έως 2013 και μείωση ελλείμματος κάτω από 3% του ΑΕΠ το 2014
- ✓ Πρόβλεψη για ύφεση (αρνητική ανάπτυξη) 4% για 2010 και 2,5% 2011, ανάκαμψη από 2012
- ✓ Προσαρμογή της οικονομίας στις δυνατότητες της

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Δημοσιονομικές αλλαγές

- ✓ ν.3871/2010 περί Δημοσιονομικής Διαχείρισης & Ευθύνης με σκοπός τη δημιουργία σύγχρονων δημοσιονομικών κανόνων και αρχών στη διαχείριση δημόσιου χρήματος
- ✓ Τροποποίηση διατάξεων ν.2362/95 περί Δημόσιου Λογιστικού
- ✓ Τα υπουργεία υπεύθυνα & υπόλογα για τη διαχείριση του Π/Υ τους
- ✓ Ενίσχυση διαφάνειας
- ✓ Δέσμευση για αυξημένη λογοδοσία (accountability) στη διαχείριση δημόσιας περιουσίας
- ✓ Πιστή τήρηση οδηγιών εκτέλεσης Π/Υ με χρήση δεικτών απόδοσης και στρατηγικό σχεδιασμό 1η φάση: βασικές αναφορές (Οκτ 2010)
- ✓ Πληροφόρηση για ελλείμματα Φορέων Γενικής Κυβέρνησης
- ✓ Επιμερισμένη σύνθεση εσόδων & εξόδων
- ✓ Δεδομένα ληξιπρόθεσμων από μητρώο ανάληψης δεσμεύσεων

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Στόχευση αλλαγών

1. Εκσυγχρονισμός δημοσιονομικής διαχείρισης με κανόνες, αρχές & πρότυπα σύμφωνα με τα ισχύοντα και στις άλλες ανεπτυγμένες χώρες
2. Εκσυγχρονισμός δημοσιονομικού ελέγχου σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνώς ελεγκτικά πρότυπα
3. Καθιέρωση υπευθυνότητας και λογοδοσίας όλων των φορέων διαχείρισης δημόσιου χρήματος
4. Βελτίωση αποτελεσματικότητας αλλά και δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης στον τρόπο διαχείρισης των οικονομικών της χώρας

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- Στόχευση αλλαγών

5. Εναρμόνιση δημοσιονομικού συστήματος με τα αντίστοιχα συστήματα των κρατών μελών της ΕΕ, με κοινούς όρους & διαδικασίες
6. Κατοχύρωση της διαφάνειας
7. Ενίσχυση ρόλου Κοινοβουλίου ως προς τον έλεγχο της κυβερνητικής δημοσιονομικής πολιτικής & την εφαρμογή της από τα υπουργεία
8. Ενδυνάμωση ρόλου Υπουργού Οικονομικών με ευθύνη και εποπτεία στη δημοσιονομική διαχείριση της Γενικής Κυβέρνησης

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- οι αλλαγές επικεντρώνονται σε:

1. Αρχές και κανόνες διαχείρισης δημόσιου χρήματος
2. Αρχές και κανόνες που αφορούν στο περιεχόμενο του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης
3. Μεσοπρόθεσμοι Στόχοι Στρατηγικής, με τριετή ορίζοντα, τόσο στο σύνολο του προϋπολογισμού όσο και ανά υπουργείο
4. Εισάγεται η ευθύνη των Υπουργών στην κατάρτιση, παρακολούθηση και έλεγχο των προϋπολογισμών τους.
5. Νέος τρόπος κατάρτισης, εκτέλεσης, παρακολούθησης, λογιστικής καταγραφής και ελέγχου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τεχνικό Μνημόνιο- οι αλλαγές επικεντρώνονται σε:

6. Στενή και συστηματική παρακολούθηση των δεσμεύσεων των φορέων
7. Οικονομικός υπεύθυνος σε κάθε υπουργείο και όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.
8. Περιορισμός της δυνατότητας των Υπουργείων και όλων των φορέων να υπερβαίνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού τους, χωρίς επιπτώσεις
9. Νέος Δημοσιονομικός Θεσμός με ίδρυση Γραφείου Προϋπολογισμού στη Βουλή

Διμερή δάνεια Ελλάδας

■ Βασίλειο του Βελγίου	2.860.942.462,10
Ομοσπ. Δημοκ. Γερμανίας (KfW)	22.336.133.611,30
Ιρλανδία	1.310.046.500,93
Βασίλειο της Ισπανίας	9.794.387.452,71
Γαλλική Δημοκρατία	16.773.596.199,72
Ιταλική Δημοκρατία	14.739.467.996,33
Κυπριακή Δημοκρατία	161.470.573,49
Μεγάλο Δουκάτο Λουξεμβούργου	206.054.851,64
Δημοκρατία της Μάλτας	74.543.025,89
Βασίλειο των Κάτω Χωρών	4.703.995.187,73
Δημοκρατία της Αυστρίας	2.290.192.933,16
Πορτογαλική Δημοκρατία	2.064.558.742,44
Δημοκρατία της Σλοβενίας	387.812.451,16
Δημοκρατία της Σλοβακίας	817.850.223,95
Δημοκρατία της Φινλανδίας	<u>1.478.947.787,45</u>
ΣΥΝΟΛΟ	80.000.000.000,00

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Πρώτο Πρόγραμμα- σύνοψη αλλαγών

1. Νέα πεδία ανάπτυξης μεταρρυθμιστικού έργου και ειδικότερα:

- ✓ Μεσοπρόθεσμη εστίαση δημοσιονομικών Πολιτικών & Προϋπολογισμού
- ✓ Υιοθέτηση Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού Πλαισίου Στρατηγικής (ΜΔΠΣ)
- ✓ Προσέγγιση top-down στους Προϋπολογισμούς (με ανώτατα όρια δαπανών αντί προηγούμενης προσέγγισης bottom up), με επαρκή αποθεματικά κινδύνου.
- ✓ Συντονισμένη κατάρτιση Κρατικού Π/Υ, Κοινωνικού Π/Υ, και ενοποιημένου Π/Υ ΟΤΑ
Εντονότερη εστίαση Π/Υ σε πολιτικές & επιδόσεις (Π/Υ Προγραμμάτων)

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Δεύτερο Πρόγραμμα (2012-2014)- 130 δις ευρώ

- ✓ Χειροτέρευση διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος
- ✓ Επιδείνωση ύφεσης
- ✓ Διατήρηση μη βιώσιμου χρέους

Αυτονομία φορολογικής διοίκησης (ΓΓΔΕ) /Αναμόρφωση φορολογικής νομοθεσίας

Εισπραξιμότητα φόρων και ασφαλιστικών εισφορών

Ενοποίηση ταμείων (ΕΤΕΑ) και εφαρμογή συντελεστή βιωσιμότητας

Συμμόρφωση με Οδηγία για καθυστερήσεις στις πληρωμές για εμπορικές συναλλαγές (2011/7)

Αναμόρφωση Δημόσιου Λογιστικού (ν.4270/2014)

Κατάργηση φόρων υπέρ τρίτων (nuisance charges)

Πρωώθηση ανταγωνιστικότητας (εργαλειοθήκη ΟΟΣΑ)

Αναμόρφωση συστήματος υγείας (πρόσβαση ανασφάλιστων)

Ρυθμίσεις κατά διαφθοράς (χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων)

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τρίτο Πρόγραμμα (2015-2018)- ν. 4336/2015

1. Σύμβαση χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης (Financial Assistance Facility Agreement) με Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Μεταρρυθμίσεων (MoU)
2. Χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 86 δις €

Αφορά τη χρήση δανείων για:

- εξυπηρέτηση χρέους
- ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (€25 δις),
- εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων
- χρηματοδότηση εκτέλεσης Π/Υ

Το επιτόκιο καθορίζεται από το κόστος χρηματοδότησης ESM +έξοδα (1%)

Τα Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής

Τρίτο Πρόγραμμα (2015-2018)- Στόχοι

- Αποκατάσταση δημοσιονομικής βιωσιμότητας
- Διασφάλιση χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
- Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα & επενδύσεις
- Σύγχρονο κράτος & σύγχρονη δημόσια διοίκηση
- Αποτελεσματική Φορολογική πολιτική
- Αύξηση διαφάνειας & αποτελεσματικότητας δημόσιων συμβάσεων

Δημοσιονομικές Παρεμβάσεις 2015-2016

	2015	2016
Σύνολο Παρεμβάσεων Γενικής Κυβέρνησης	1.541,2	5.732,5
1 Μισθολογικές παρεμβάσεις και μη μισθολογικές παροχές	0,0	21,0
2 Συντάξεις, εισφορές και λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης	424,8	1.838,8
3 Κοινωνικά επιδόματα	0,0	105,0
4 Δαπάνες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας	100,0	500,0
5 Νοσοκομειακή περίθαλψη	0,0	22,0
6 Μεταβιβάσεις φορέων της Κεντρικής Διοίκησης	10,3	14,8
7 Αύξηση εσόδων εποπτευόμενων νομικών προσώπων, φορέων της Γενικής Κυβέρνησης	0,0	30,0
8 Παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων Κρατικού Προϋπολογισμού	1.006,1	3.200,9

Παρατήρηση: Στο σκέλος των δαπανών, το θετικό πρόσημο δηλώνει μείωση (εξοικονόμηση) δαπάνης, ενώ το αρνητικό πρόσημο δηλώνει αύξηση δαπάνης. Στο σκέλος των εσόδων, το θετικό πρόσημο σημαίνει αύξηση εσόδων και το αρνητικό πρόσημο δηλώνει μείωση εσόδων.

Κοινωνική πρόνοια

- Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού συστήματος
- Χρηματοδότηση επικουρικών από ίδιες εισφορές
- Παροχή βασικών εγγυημένων συντάξεων (67 έτος)
- Δημιουργία κινήτρων για παραμονή στην εργασία
- Όριο συνταξιοδότησης και Ενοποίηση ταμείων κύριας & επικουρικής
- Σύνδεση εισφορών– παροχών (κατάργηση ΕΚΑΣ Εξορθολογισμός παροχών εναρμόνιση παροχών ΟΓΑ)
- Βελτίωση στόχευσης κοινωνικών συντάξεων (+ ανασφάλιστων)
- Εφαρμογή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ)
- Αναμόρφωση του προνοιακού χάρτη της χώρας
- Σύσταση εθνικού μητρώου παροχών (βελτίωση στόχευσης)
- Παροχές σε είδος /χρήμα / φορολογικές παροχές - Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη – ηλεκτρονική συνταγογράφηση - βελτίωση διαχείρισης νοσοκομείων - σύστημα κλειστών ενοποιημένων νοσηλίων (ΚΕΝ)

Δημοσιονομική διαχείριση

- Νέο Δημοσιονομικό πλαίσιο (ν.4337/2015)
- Θέσπιση πλαισίου ανεξάρτητων αρχών (δημοσιότητα Π/Υ & στοιχείων)
- Ενίσχυση κυρώσεων για μη συμμόρφωση με δημοσιονομικές διατάξεις σε φορείς Γενικής Κυβέρνησης
- Αλλαγή ρόλου ΥΔΕ σε Δημοσιονομικές Υπηρεσίες Εποπτείας και Ελέγχου (ΔΥΕΕ) με βαρύτητα σε κατασταλτικούς ελέγχους αντί για προληπτικούς
- Διενέργεια προγραμματισμένων, έκτακτων και ειδικών ελέγχων (Ν.3492/2006 & Ν.4314/2014)
- Κατάργηση (2017) προληπτικού ελέγχου Ελεγκτικού Συνεδρίου
- Θεσμοθέτηση του Ενιαίου Λογαριασμού Θησαυροφυλακίου (Treasury Single Account)
- Κοινή διαχείριση των διαθεσίμων φορέων της Γενικής Κυβέρνησης
- Επίτευξη καλύτερων αποδόσεων και αποφυγή περαιτέρω δανεισμού

Δημοσιονομική διαχείριση

- Επισκόπηση δαπανών σε φορείς Γενικής Κυβέρνησης
- Εξέταση δαπανών από μηδενική βάση
- Εντοπισμός δαπανών χαμηλής προστιθέμενης αξίας
- Εξάλειψη μη παραγωγικών δαπανών (επικάλυψη δαπανών)
- Ενίσχυση δαπανών κοινωνικής αποδοτικότητας
- Μετάβαση σε Π/Υ προγραμμάτων
- Εξορθολογισμός χρεώσεων υπέρ τρίτων (ανταποδοτικά τέλη)
- Διασφάλιση χρηματοπιστωτικής αποκατάστασης, ρευστότητας και κεφαλαιακής επάρκειας στο τραπεζικό σύστημα
- Δημιουργία αποθεματικού 25 δις € για ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών
- Τακτοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων
- Συμφωνία με ΤτΕ για επιχειρησιακούς στόχους ανά τράπεζα
- Προστασία για ευάλωτα νοικοκυριά

Δημοσιονομική διαχείριση

- Εναρμόνιση με οδηγία BRRD (Banking Recovery & Resolution Directive)
- Αξιολόγηση των 4 ελληνικών σημαντικών τραπεζών
- Διεύθυνση Τραπεζικής Εποπτείας Ε.Κ.Τ για κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών και βελτίωση ανθεκτικότητας ισολογισμών
- Ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα, επενδύσεις
- Θέματα αγοράς εργασίας
- Καταπολέμηση αδήλωτης εργασίας

Δημοσιονομική διαχείριση

- Επανεκβιομηχάνιση χώρας
- Ενίσχυση επιχειρηματικού περιβάλλοντος (εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ για χονδρικό εμπόριο, κατασκευές, e-commerce, ΜΜΕ, πετρελαιοειδή)
- Απλοποίηση αδειοδότησης επενδύσεων
- Νέος Αναπτυξιακός Νόμος νόμου
- Αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας και αποκρατικοποιήσεις- μεταφορά χαρτοφυλακίου στο ΤΑΙΠΕΔ

Κράτος και Δημόσια Διοίκηση

- Εξορθολογισμός μη μισθολογικών παροχών
- Μεταρρύθμιση ενιαίου μισθολογίου & αξιολόγηση επιδόσεων
- Προγραμματισμός ανθρώπινων πόρων
- Σύστημα μόνιμης κινητικότητας
- Απολιτικοποίηση δημόσιας διοίκησης
- Ενίσχυση διαφάνειας και λογοδοσίας
- E-government
- Αναδιοργάνωση διοικητικών δομών
- Εξορθολογισμός διοικητικών διαδικασιών
- Εξορθολογισμός λειτουργίας κρατικών επιχειρήσεων

Κράτος και Δημόσια Διοίκηση

Δικαιοσύνη

- ✓ Πρόσβαση ευπαθών ομάδων
- ✓ Βελτίωση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης

Καταπολέμηση διαφθοράς

Στατιστικά

- ✓ Αξιοπιστία στατιστικών στοιχείων
- ✓ Οικονομική ανεξαρτησία ΕΛΣΤΑΤ
- ✓ Πλήρης πρόσβαση σε πηγές διοικητικών δεδομένων

Αποτίμηση προγραμμάτων προσαρμογής

Γενικές παρατηρήσεις

Πρώτο Μνημόνιο: αντιμετώπιση προβλήματος ρευστότητας

- Βραχυπρόθεσμα δάνεια
- Δυσμενή επιτόκια

Δεύτερο και Τρίτο Μνημόνιο: αντιμετώπιση προβλήματος φερεγγυότητας

- Αναδιάρθρωση (2^ο μνημόνιο) και υπόσχεση ελάφρυνσης (3^ο μνημόνιο) χρέους

Συνολικό ποσό δανείων: άνω των 300 δισ. ευρώ

Βιαιότητα /ασφυκτικά περιθώρια προσαρμογής

Αποτίμηση προγραμμάτων προσαρμογής

Τα θετικά βήματα

- ✓ Βελτίωση των δημοσιονομικών δεικτών
- ✓ Μείωση ελλείμματος
- ✓ Δημιουργία πρωτογενών πλεονασμάτων
- ✓ Διόρθωση ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών
- ✓ Άνοιγμα αγορών & Απελευθέρωση κλειστών επαγγελμάτων
- ✓ Ενίσχυση ανταγωνισμού και επιχειρηματικότητας
- ✓ Στήριξη βιωσιμότητας ασφαλιστικού συστήματος
- ✓ Ηλεκτρονικό κράτος
- ✓ Ηλεκτρονικές προμήθειες, ηλεκτρονική συνταγογράφηση
- ✓ Εθνικό σύστημα υγείας εκσυγχρονίστηκε
- ✓ Εξορθολογισμός φαρμακευτικής δαπάνης
- ✓ Αναδιοργάνωση δημόσιου τομέα
- ✓ Βελτίωση υπηρεσιών κράτους (μείωση δομών)

Αποτίμηση προγραμμάτων προσαρμογής

Οι αρνητικές όψεις

- ☐ Ύφεση
- ☐ Αστοχίες στο σχεδιασμό προγραμμάτων
- ☐ Διαρκής αλλαγή όρων
- ☐ Εμμονή Τρόικας στη επίτευξη αποτελεσμάτων ανεξαρτήτως κόστους Απουσία προβλέψεων για αντισταθμιστικά μακροοικονομικά μέτρα
- ☐ Εμμονή σε πολιτικές λιτότητας
- ☐ Ραγδαία πτώση βιοτικού επιπέδου /κλείσιμο υγιών επιχειρήσεων
- ☐ Συνεχιζόμενο υψηλό επίπεδο ανεργίας (25% - 27%)
- ☐ Εγγενείς Αδυναμίες Φορολογικής & Δημόσιας Διοίκησης και ελάχιστος χρόνος προσαρμογής
- ☐ Καθεστώς ενισχυμένης επιτήρησης μέχρι αποπληρωμής 75% χρηματοπιστωτικής συνδρομής , δηλαδή
- ☐ Σε μη συμμόρφωση επιβολή κυρώσεων (παραπομπή σε Ευρωπαϊκό δικαστήριο ,πρόστιμα, περικοπή κοινοτικών πόρων, Δ.Υ.Ε κ.α)

Μέρος 6ο

**Προοπτικές Ευρωπαϊκής Πολιτικής της Ελλάδας
στο Νέο Διεθνές Περιβάλλον**

Ο ρόλος της στρατηγικής στο περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης

Τα νέα δεδομένα της παγκοσμιοποίησης για:

- ✓ Την οικονομία
- ✓ Τη λειτουργία των υπερεθνικών οικονομικών οργανισμών
- ✓ Το χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο
- ✓ Την εξέλιξη των τεχνολογικών δυνατοτήτων

Κοινωνία
διαδικτύωσης
Castells

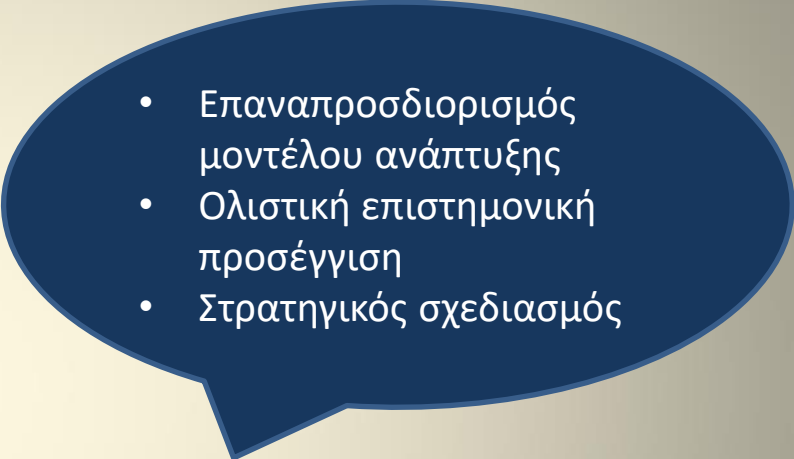

Νέο τοπίο με ευκαιρίες και κινδύνους

Ο ρόλος της στρατηγικής στο περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης

Νέες προκλήσεις

- ✓ Οι νέες μορφές ενέργειας
- ✓ Οι νέες τεχνολογίες
- ✓ Η προστασία του περιβάλλοντος
- ✓ Ο ρόλος της Κοινωνίας των Πολιτών
- ✓ Η δυναμική των κινημάτων
- ✓ Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

-
- Επαναπροσδιορισμός μοντέλου ανάπτυξης
 - Ολιστική επιστημονική προσέγγιση
 - Στρατηγικός σχεδιασμός

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο νέος ρόλος της Ευρώπης, όπως προσδιορίζεται από:

- ✓ Παγκοσμιοποίηση
- ✓ Δημογραφική μεταβολή
- ✓ Ανατολική μετατόπιση παραγωγικής διαδικασίας
- ✓ Τρομοκρατικές απειλές
- ✓ Κρίση νομιμοποίησης
- ✓ Μεταναστευτικό

Ισχυρή πολιτική και θεσμική απάντηση

- ✓ Αξιοποίηση ΟΝΕ
- ✓ Ενδυνάμωση συμμετοχικών διαδικασιών
- ✓ Αντιμέτωπιση δημοκρατικού ελλείμματος
- ✓ Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άξονες σχεδιασμού

1. Δημιουργία Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Προτύπου

- εργασιακή ευελιξία
- εργασιακή ασφάλεια
- δια βίου εκπαίδευση

2. Ρύθμιση σχέσης μεταξύ κοινωνικής δικαιοσύνης και αποτελεσματικότητας αγοράς

- ανύψωση βιοτικού επιπέδου πολιτών
- Αντιμετώπιση οικονομικών/ κοινωνικών ανισοτήτων
- Καταπολέμηση κοινωνικής περιθωριοποίησης

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άξονες σχεδιασμού

3. Μετεξέλιξη ΕΕ σε πολιτική ένωση

- Επιβολή ανακατανομικών υποχρεώσεων στους μηχανισμούς της αγοράς
- Ενδυνάμωση αισθήματος αλληλεγγύης
- Ανάπτυξη ευρωπαϊκής συναντίληψης
- Επέκταση νομιμοποιητικής βάσης ευρωπαϊκών θεσμών
- Διάρκης αναβάθμιση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- Ανάπτυξη κοινής φορολογικής, κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής
- Ανύψωση βιοτικού επιπέδου
- Αξιοποίηση τεχνολογίας για ανθρωπιστικούς λόγους

Δημοσιονομική πειθαρχία

Το μέσο για την αντιμετώπιση εγγενών αδυναμιών

Ορόσημο	Έτος
Συνθήκη Μάαστριχτ	1993
Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης	1997
Ευρωπαϊκό Εξάμηνο (Κανονισμός 1175/2011)	2011
Δέσμη 6 μέτρων «six- pack»	2011
Κανονισμό ρ1173/2011/ΕΕ: πρόβλεψη επιβολής κυρώσεων λόγω υποβολής παραποιημένων στατιστικών στη Eurostat	2011
Δημοσιονομικό Σύμφωνο	2012
Δέσμη 2 μέτρων «two- pack»	2013

Οι νέες προκλήσεις ως αφορμή για μια νέα ΕΕ

- ✓ Υπέρβαση οικονομικής προσέγγισης
- ✓ Ενδυνάμωση θεσμικών αρμοδιοτήτων
- ✓ Εμβάθυνση δημοκρατικών διαδικασιών (διαβούλευση, συμμετοχή)
- ✓ Λειτουργική ένταξη μεταναστών
- ✓ Διαρκής εμπλουτισμός δημοκρατικών χαρακτηριστικών ΕΕ
- ✓ Υπέρβαση ανισοτήτων Βορρά – Νότου
- ✓ Αντιμετώπιση ενεργειακού προβλήματος
- ✓ Γεωπολιτική αυτονομία
- ✓ Προστασία κατά της τρομοκρατίας: η εξ Ανατολών απειλή
- ✓ Προώθηση αξιών Δυτικού πολιτισμού
- ✓ Η ευρωπαϊκή προοπτική της Ρωσίας
- ✓ Η πανδημία του covid 19

Οι νέες προκλήσεις ως αφορμή για μια νέα ΕΕ

Βασικές κατευθύνσεις

1. Βιώσιμη διαχείριση πλουτοπαραγωγικών πηγών , με έμφαση στην ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος
2. Συγκρότηση σταθερού χρηματοπιστωτικού συστήματος
3. Αντιμετώπιση του μεταναστευτικού προβλήματος, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα
4. Αναδιανεμητικές πολιτικές με κύριο στόχο την εμπέδωση της κοινωνικής δικαιοσύνης και την αναδόμηση του Welfare State

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

1. Ενίσχυση της ρευστότητας & Διατήρηση συνοχής του κοινωνικού ιστού

- ✓ Ενίσχυση κεφαλαίων τραπεζών
- ✓ Ρευστότητα αγοράς
- ✓ Αποκατάσταση αξιοπιστίας τραπεζικού συστήματος
- ✓ Σχεδιασμένες αποκρατικοποιήσεις
- ✓ Στοχευμένη αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας
- ✓ Συνέργειες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
- ✓ Επανεκκίνηση μεγάλων δημοσίων έργων
- ✓ Αξιοποίηση ΕΣΠΑ – RRF
- ✓ Εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών δημοσίου
- ✓ Πλήρης αξιοποίηση ΠΔΕ σε παραγωγικούς τομείς (ενέργεια, βιολογικά προϊόντα)

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

2. Εκδημοκρατισμός πολιτικής και δημόσιας διοίκησης

- ✓ Διαφανής χρηματοδότηση & λειτουργία πολιτικών κομμάτων
- ✓ Εξορθολογισμός λειτουργίας δημόσιας διοίκησης
- ✓ Ψηφιακός μετασχηματισμός
- ✓ Επιτάχυνση απονομής δικαιοσύνης

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

Το παράδειγμα της «Στρατηγικής Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση» (RIS3)

- ✓ Ολοκληρωμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού
- ✓ Προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής
- ✓ Αναπτύχθηκε την ΠΠ2014-2020
- ✓ Επικεντρώνεται στην πολιτική υποστήριξη και τις επενδύσεις σε εθνικές/περιφερειακές προτεραιότητες
- ✓ Οικοδομεί πάνω στα δυνατά σημεία και συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας/περιφέρειας
- ✓ Υποστηρίζει την τεχνολογική καινοτομία και την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων
- ✓ Διασφαλίζει την πλήρη συμμετοχή των εταίρων (stakeholders)
- ✓ Περιλαμβάνει διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

Στρατηγική Έρευνας και Τεχνολογίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3)	
Συστατικά	Μία (1) Εθνική και δεκατρείς (13) Περιφερειακές Στρατηγικές
Δομή	Τρεις (3) Στρατηγικές Επιλογές/ Τέσσερις (4) Άξονες Προτεραιότητας
Σχεδιασμός	- Εθνική Στρατηγική: Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) - Περιφερειακές: Δεκατρείς (13) Περιφέρειες
Συντονισμός:	Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ)
Σκοπός	Η εστιασμένη παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, με βασικό πυλώνα την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία για: - Την άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων - Τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης με σεβασμό στον άνθρωπο και στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στον πολιτισμό.

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

Ένα νέο μοντέλο ολιστικής στρατηγικής

Αναπτυξιακή στρατηγική με οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις

- ☐ Συμμετοχή εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου
- ☐ Βραχυπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι
- ☐ Αξιοποίηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων
- ☐ Αξιοποίηση ΤΠΕ
- ☐ Συνεργασία δημοσίου – ιδιωτικού τομέα- ΚτΠ- Ακαδημαϊκής Κοινότητας

Η αναγκαιότητα στρατηγικής για την Ελλάδα

Ένα νέο μοντέλο ολιστικής στρατηγικής

Οι διάφορες εναλλακτικές

- Στρατηγική ανοιχτής περιφερειοποίησης
- Στρατηγική άμεσου ή έμμεσου προστατευτισμού
- Στρατηγική προστατευτισμού με εργαλεία νομισματικής πολιτικής
- Στρατηγική με βάση το μοντέλο των Άλπεων ή της κοινωνικής συναίνεσης του Ρήνου
- Σκανδιναβικό Μοντέλο κοινωνικής προστασίας και συναινέσεων
- Στρατηγική του ισχυρού δημόσιου τομέα με ευρείς χωρητικότητες
- Στρατηγική της ηγεμονίας και της ισχύος
- Στρατηγική της προς τα κάτω κινητικότητας και της προσαρμογής στις διαδικασίες
- Στρατηγική για την δημιουργία ζωνών ελεύθερου εμπορίου και επενδύσεων χωρίς φορολόγηση
- Στρατηγική με σκοπό τη δημιουργία οικονομικών αγορών κλίμακας εκτός πλαισίων
- Στρατηγική της υψηλής εξειδίκευσης
- Στρατηγική των συμμαχιών στη ΕΕ

Σας ευχαριστώ πολύ